

บทที่ 4

กระบวนการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน

การนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชน เป็นการปฏิบัติงานที่อาจพิจารณาได้ในลักษณะของกระบวนการ และในการศึกษากระบวนการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาลักษณะของสื่อมวลชนในฐานะที่เป็นผู้ส่งสาร และเจ้าหน้าที่ในองค์กรผู้ทำหน้าที่เผยแพร่แนวความคิดต่างๆ ผ่านองค์กรสื่อมวลชน และศึกษาการจัดองค์กรของสื่อมวลชน ประกอบด้วยเพราะการกลั่นกรองแนวคิดต่างๆหรือข้อเท็จจริงที่เป็นข่าวสารก่อนที่จะมีการเผยแพร่ นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ตามลักษณะขององค์กรนั้นด้วย

1. แนวคิดเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนกรณีพระยันตระ

คุณบุญเลิศ ช้างใหญ่ บรรณาธิการ หนังสือพิมพ์มติชน (สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2540) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกรณีพระยันตระว่า

“กรณีพระยันตระเป็นเรื่องรูปธรรมอันหนึ่งของปัญหา ที่บุคคลที่อยู่ในสมณเพศถูกร้องเรียนจากสตรีว่า สมณเพศรูปนี้กระทำผิดพระธรรมวินัย เนื่องจากมีการเสพเมถุนกับสตรี ซึ่งตามบทบัญญัติแห่งพระธรรมวินัยถือว่าถึงขั้นร้ายแรงมากต้องสึกออกจากสมณเพศ นอกจากนั้นยังมีข้อกล่าวหาว่าสมณเพศรูปนี้กระทำผิดพระธรรมวินัยอีกหลายเรื่อง เช่น การลอกเลียนวรรณกรรม ถูกเนือต้องตัวสตรีเพศหลายครั้งหลายโอกาส มีการใช้จ่ายเงินที่ญาติโยมบริจาคไปผิดวัตถุประสงค์ ซึ่งไม่สามารถที่จะแสดงหลักฐานการใช้จ่ายอย่างถูกต้องได้ นอกจากนั้นยังมีข้อกล่าวหากระทำผิดพระธรรมวินัยอีกจำนวนมากที่หนังสือพิมพ์มติชนเคยนำเสนอมีมากกว่า 50 รายการที่กระทำผิด ซึ่งถือว่าเป็นภาระหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นสื่อสารมวลชนต้องติดตามข่าวสารข้อเท็จจริงออกมาตีแผ่ ว่า ข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร และพยายามที่จะตรวจสอบการดำเนินการของฝ่ายรับผิดชอบในบ้านเมือง ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงศึกษาธิการ กรมการศาสนา มหาเถรสมาคมว่าจะจัดการข้อกล่าวหานี้อย่างถูกต้องชอบธรรม และรวดเร็วสมกับเป็นองค์กรที่ควรจะได้รับ ความเชื่อถือหรือไม่ ซึ่งเราก็ได้ทำหน้าที่ในฐานะนักหนังสือพิมพ์ของมติชนอย่างดีที่สุด จนกระทั่งได้เกิดข้อเท็จจริง และนำไปสู่การลาสิกขาเพศของสมณรูปนี้”

จากการสัมภาษณ์พบว่าแนวคิดต่อกรณีข่าวพระยันตระของหนังสือพิมพ์มติชน จะคำนึงถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของสื่อมวลชนที่ต้องแสวงหาข้อเท็จจริงมานำเสนอ รวมทั้งการตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐบาลและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกรณีนี้ ซึ่งแนวความคิดนี้สอดคล้องกับ คุณฐากร อนุปาน บรรณาธิการบริหาร หนังสือพิมพ์ข่าวสด (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2540) ที่กล่าวว่า

“บุคคลที่จะสรุปเรื่องนี้ได้ดีที่สุด คือ ดร. พนม พงษ์ไพบูลย์ ซึ่งท่านมารับตำแหน่งเป็นอธิบดีกรมการศาสนาหลังจากที่เกิดเรื่องมาครึ่งปี ท่านกล่าวว่า กรณีพระยันตระนี้เป็นการต่อสู้ระหว่างความเชื่อความศรัทธาของคนกับข้อมูลข้อเท็จจริง ผมเข้าใจว่าเราไม่ทางเลือกทางอื่น เราเป็นสื่อมวลชนต้องทำงานบนพื้นฐานของข้อมูลข้อเท็จจริง เราทำอย่างอื่นไปไม่ได้เลย ถ้าเรามีข้อมูลข้อเท็จจริงอยู่ เราต้องนำเสนอ ผมคิดว่ามันเป็นหน้าที่ อาจมีอารมณ์ส่วนตัวผสมเข้าไปบ้าง เช่นเมื่อเสนอข่าวออกไปแล้วโดนคำเข้ามา มันก็ต้องโกรธ แต่ว่าบางส่วนโกรธแล้วเอามาเกี่ยวพันข่าวไม่ได้ ตัวข่าวเองต้องไม่มีอารมณ์ ยกเว้นแต่ว่าคนเป็นข่าวมีอารมณ์ เราไม่ต้องไปเติมอารมณ์ให้ข่าวเพราะตัวข่าวเองมีอารมณ์ของมันอยู่แล้ว”

จากการสัมภาษณ์ พบว่าหนังสือพิมพ์ข่าวสดจะคำนึงถึงความสำคัญของการทำงานบนพื้นฐานของข้อมูลข้อเท็จจริง แต่บางครั้งการนำเสนอข่าวพระยันตระของข่าวสด อาจนำความรู้สึกส่วนตัวเขียนลงในข่าวบ้าง เพื่อโน้มน้าวใจ ให้ข่าวมีสีสัน น่าสนใจมากขึ้น

คุณธงชัย ฉนกร หัวหน้าข่าวหน้า 1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2540) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า “พระยันตระเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคมมีผู้คนให้ความนับถือมากที่สุดคนหนึ่งในสังคมและความเป็นพระ ทำให้การที่จะนำเสนอข่าวต้องระมัดระวังในแง่ของผลกระทบต่อศาสนา ความเชื่อ ถ้าสังเกต จะพบว่าข่าวของพระยันตระมีมานานแล้ว สื่อมวลชนทั้งหลายพยายามที่จะสะท้อนภาพในเชิงบวกว่าเป็นพระที่มีประชาชนให้ความเลื่อมใสศรัทธาเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นความสนใจของประชาชน ก่อนที่จะมีความประหลาดที่ไม่ดีไม่งามออกมา นี่เป็นจุดหนึ่ง ที่สื่อมวลชนไม่ได้มีอคติทั้งสิ้น เมื่อมีความคิดเกิดขึ้น สื่อมวลชนจึงได้ติดตามหาหลักฐานข้อเท็จจริงมานำเสนอ พระยันตระจึงมีชื่อเสียงเพราะสื่อมวลชน และเสียชื่อเสียงเพราะสื่อมวลชนเช่นกัน”

จากทัศนคติของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐที่มีต่อข่าวพระยันตระ พบว่านอกจากการนำเสนอข่าวของไทยรัฐจะต้องอยู่บนพื้นฐานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในขณะนั้น โดยคำนึงถึงความสนใจของประชาชนเป็นหลัก และยังคงตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อศาสนาและสังคมอีกด้วย

สำหรับหนังสือพิมพ์แนวหน้าให้ทัศนะต่อข่าวนี้ โดยคำนึงถึงแนวทางในการดำเนินธุรกิจขององค์กร รวมทั้งมีการประเมินลักษณะของคุณค่าข่าว และประเมินความสนใจของผู้อ่านด้วย ดังที่ คุณจิระพงษ์ เต็มเปี่ยม (สัมภาษณ์, 20 ธันวาคม 2539) กล่าวว่า

“ทันทีที่มีข่าว พระยันตระถูกกล่าวหาแสพเมถุน มีความผิดปกติจากความเป็นพระ จึงได้มีการประชุมด่วนภายในโต๊ะข่าว สรุป คือ แนวข่าวพระยันตระน่าจะสอดคล้องกับทิศทางและแนวนโยบายของหนังสือพิมพ์ และสรุปได้ว่าข่าวพระยันตระน่าจะต้องเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหญ่ ยืดเยื้อ ล่อแหลม กระทบต่อความรู้สึกของประชาชนเป็นจำนวนมาก จึงน่าจะมีผลต่อยอดขายของหนังสือ ข่าวพระยันตระน่าจะเป็นข่าวเกรดเอในการนำเสนอต่อผู้บริโภคได้ เพราะพระยันตระเป็นพระรูปงาม มีคนติดตามจำนวนมาก ลูกศิษย์ลูกหา ตีกา ถ้วนแล้วแต่เป็นคนใหญ่คนโตในสังคมทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คุณหญิง รัฐมนตรี เป็นต้น”

สำหรับหนังสือพิมพ์ เดลินิวส์ ได้ให้แนวคิดไว้อย่างน่าสนใจว่า “ข่าวนี้มีความสำคัญ คือ มีผลกระทบต่อสังคมของเรา ต่อภาพรวมของวงการศาสนา จึงคิดว่ามันเป็นตัวเร่งเร้าโดยตรง ในลักษณะที่เราสนใจเข้าไปล้วงข่าวนี้ออกมา ความสำคัญของข่าวจะดึงเราเข้าไปเอง” คุณสุจินต์ รุ่งเรืองกุล บรรณาธิการ (สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2540)

จากการสัมภาษณ์ไทยทีวีสี ช่อง 9 ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชนของรัฐ จะคำนึงแนวทางหรือนโยบายขององค์กรเป็นหลัก และพิจารณาบุคคลที่เป็นข่าว ข้อมูลข้อเท็จจริงที่มีอยู่ในขณะนั้น รวมทั้งความสนใจของผู้ชมและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นด้วย ดังที่ คุณวิโรจน์ ประกอบพิบูล (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2540) กล่าวว่า

“ข่าวที่ออกมาในช่วงแรก เป็นข่าวที่พระยันตระเป็นพระนักเทศน์ชื่อดัง มีชื่อเสียงเป็นที่ศรัทธาของคนจำนวนมาก ข่าวที่นำเสนอในช่วงแรก ส่วนใหญ่จะเป็นหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้นำเสนอในช่วงแรกๆ มากกว่าฉบับอื่น ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชนเราก็ติดตามแต่ไม่ได้ให้ความสำคัญมาก การนำเสนอข่าวโทรทัศน์จะไม่นำเสนอในลักษณะแบบนั้น เนื่องจาก

ไม่ได้มีเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ และในช่วงนั้นก็มิใช่มีข่าวอื่นๆ มาก ต่อมาเมื่อหนังสือพิมพ์ข่าวสดเริ่มนำเสนอข่าวที่มีการกล่าวหาพระอันตระในกรณีต่างๆจึงเริ่มให้ความสนใจมากขึ้น เพราะมีการนำเสนอในแง่มุมที่แตกต่างกันแต่ในช่วงนั้นเป็นในลักษณะที่ติดตามมากกว่า เพราะข่าวโทรทัศน์เมื่อจะนำเสนอสิ่งใดออกไปจะมีผลกระทบและให้ความรู้สึกมากกว่าหนังสือพิมพ์ ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชนของรัฐบาลนำเสนออะไรออกไปต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ เพื่อไม่ให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อวงการพระพุทธศาสนา หากข่าวนั้นยังไม่มีข้อมูลหรือข้อเท็จจริงเพียงพอก็ไม่นำเสนอ หรือไปตัดสินใจผิด ในขณะที่ได้รับนโยบายจากคุณอรรถา สุวรรณปากแพรง หัวหน้าฝ่ายข่าวโทรทัศน์ ให้ตามข่าวเรื่องนี้ไว้ไม่ให้ตก แต่อย่าไปชี้ประเด็น เมื่อทางรัฐเข้าไปดำเนินการแล้วจึงนำเสนอข่าว”

คุณชิตพันธ์ วงษ์ไทย ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวสังคม สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 (สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2540) ให้แนวคิดไว้อย่างชัดเจนว่า

“เมื่อมีข่าวนี้เกิดขึ้น ก็มีนโยบายจากข้างบนลงมาเลยว่า ไม่ใช่รับนโยบายจากผู้อำนวยการ แต่หมายถึงผู้ใหญ่ในกระทรวงและในมหาเถรสมาคมขอให้เสนอข่าวในเชิงข้อเท็จจริง อย่าให้มีผลกระทบต่อสถาบันสงฆ์หรือก่อให้เกิดความขัดแย้ง องค์กรจึงต้องปฏิบัติตามเพราะเห็นว่าเป็นเหตุการณ์ที่กระทบกระเทือนต่อประชาชน ต่อสังคม ซึ่งเป็นความรู้สึกของคนส่วนใหญ่ เนื่องจากพระพุทธศาสนาในความรู้สึกนึกคิดของพุทธศาสนิกชน เป็นผู้ทรงศีล เป็นพระผู้ปฏิบัติธรรม เมื่อเหตุการณ์นี้เกิดขึ้น มันจึงกลายเป็นการดึงเอาพระสงฆ์เข้ามาเกี่ยวข้องกับประชาชนในเชิงที่ว้าวุ่นกัน กระทำผิดข้อบัญญัติสงฆ์ ทำให้ประชาชนรู้สึกไม่ดี เนื่องจากพระอันตระเป็นพระที่มีชื่อเสียง และเราก็ไม่ทราบด้วยว่าศาสนาอื่นจะนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ มาเป็นสาเหตุในการทำลายสถาบันหรือไม่”

นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์สื่อมวลชนในฐานะที่ต้องออกไปทำข่าวในพื้นที่ พบว่าโทรทัศน์จะคำนึงข้อมูลข้อเท็จจริงและความสนใจของประชาชน

คุณมนัสวรรณ หลินพันธ์ ผู้สื่อข่าว สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2540) ให้ทัศนะในฐานะที่เป็นนักข่าว ที่ต้องออกไปทำข่าวในพื้นที่ว่า

แล้วไทยรัฐก็ทิ้งไปช่วงหนึ่ง พอคติค่อนข้างจะมีมูล ก็นำเสนอข่าว ข่ายข่าวมากขึ้นมันก็เลยกลายเป็นความสนใจของสาธารณชนซึ่งโทรทัศน์จะมีปัญหานี้มากเพราะจะลงไปนำเสนอข่าวแบบนี้ ข่าวพระค่อนข้างยากเพราะว่าข่าวยังไม่มีทางการตรวจสอบเลย ไม่ว่าจะ เป็นคณะกรรมการมหาเถรสมาคมหรือกรม หน่วยงานที่ดูแลเรื่องนี้ ก็ยังเฉยอยู่ตลอด เพราะว่าเป็นพระที่ใหญ่มาก ทางการค่อนข้างจะปกป้องตัวเองอยู่เหมือนกัน และสื่อโทรทัศน์จะเข้าไปลำบาก เพราะทุกอย่างมันเป็นความคิดเห็น ใครจะพูดอะไรก็ได้ ไม่ว่าจะ เป็นฝ่ายสีเทา หรือว่าฝ่ายกล่าวหาอีกกลุ่มหนึ่ง หรือจะเป็นฝ่ายพระชั้นตัวเอง ทุกคนพูดได้หมด คำพูดของทุกคนสามารถนำมาเป็นข้ออ้างอิงได้ในระดับหนึ่ง แต่ที่ไม่สามารถจะยืนยันข้อเท็จจริงได้”

“ ตอนแรกที่ได้ยินข่าวก็ เชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง แต่พอเราเข้าไปสัมผัส จากการไปทำข่าว เข้าไปใกล้ตัวเขา ได้ ได้สัมผัสเขาทุกวัน ยิ่งรู้สึกว่าเขาสร้างภาพภายนอกไว้มาก สร้างมวลชนไว้มาก โดยหาจุดอ่อนของคนในเรื่องของความเชื่อ เราจะรู้สึกว่าเขาไม่ใช่พระสงฆ์ เพราะเขาทำให้เรารู้สึก ในฐานะสื่อมวลชน จึงพยายามติดตามข่าว และแสวงหาข้อมูลข้อเท็จจริงมานำเสนอต่อประชาชน เพราะเขาเป็นคนๆ เดียว แต่พระพุทธศาสนาต้องอยู่กับคนไทย จึงพยายามทำให้ดีที่สุด แต่ก็ยังเสียใจอยู่บ้าง ที่กฎหมายเมืองไทยกับเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ค่อยจริงจัง เช่น การทำผิดพระราชบัญญัติสงฆ์ให้พระชั้นตักสิล แต่พระชั้นตักสิล คนที่ดูแลควบคุมพระราชบัญญัติสงฆ์ มหาเถรสมาคม ไม่มีใครกล้าตัดสินใจ ต่างก็โยนความรับผิดชอบกันไปมา ประชุมทุกวันก็ไม่ค่อยมีอะไรก็หน้า อย่างไรก็ตามโดยส่วนตัวมีความเชื่อว่าพระชั้นตักสิลจริง เพราะได้คุยกับผู้ใหญ่ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับผู้ใหญ่ของช่อง 3 ท่านได้นำเอาหลักฐานต่างๆ ทางบัญชี สลิปบัตรเครดิตมาให้ดู ผมจึงเชื่อว่าพระชั้นตักสิลทำผิดจริง” คุณสหภาพ โสคติย์ ผู้สื่อข่าว ช่อง 3 (สัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2540)

คุณอนันตกร เกษรสวย ผู้สื่อข่าว โทรทัศน์ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ (สัมภาษณ์ , 21 มีนาคม 2540) กล่าวในทำนองเดียวกันว่า

“ในฐานะสื่อมวลชนก็พยายามวางตัว วางใจให้เป็นกลาง เพราะพระชั้นตักสิลเป็นพระที่มีชื่อเสียง มีคนเคารพและนับถือมาก เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสร้างผลกระทบมากต่อชาวพุทธโดยทั่วไป เราต้องพยายามทำใจเป็นกลาง พยายามทำข่าวในเชิงสืบเสาะ หาข้อมูลข้อเท็จจริง ในตอนแรกที่จับข่าวเป็นการจับข่าวตามกระแส ซึ่งของเราค่อนข้างจะซ้ากว่าทางหนังสือพิมพ์”

จากการสัมภาษณ์แนวคิดของสื่อมวลชน จะพบว่าสื่อมวลชนส่วนใหญ่จะนอกจากพิจารณาข่าวกรณีพระยันตระ (ช่วงก่อนทำข่าว) โดยคำนึงถึงนโยบายขององค์กรและผู้บริหารแล้ว ยังตระหนักถึงหน้าที่ของสื่อมวลชนที่ต้องมีความรับผิดชอบในการแสวงหาข้อมูลข้อเท็จจริงในฐานะที่เป็นสื่อมวลชน โดยเห็นว่าข่าวนี้มีคุณลักษณะทางคุณค่าข่าวสูง เนื่องด้วยเหตุผลหลายประการ คือ พระยันตระเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นที่เคารพและศรัทธาของคนไทยจำนวนมากจึงเป็นเรื่องที่มีผู้คนให้ความสนใจมาก และมีผลกระทบต่อความรู้สึกรักของคนในสังคม ต่อวงการศาสนา เป็นกรณีที่มีเงื่อนไข และล่อแหลม เป็นต้น

2. การคัดเลือกประเด็นข่าว

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าว หัวหน้าข่าวและนักข่าวเกี่ยวกับการคัดเลือกประเด็นข่าว กรณีพระยันตระ พบว่าโดยทั่วไป สื่อมวลชนมีแนวคิดในการคัดเลือกประเด็นข่าวที่คล้ายคลึงกัน และแตกต่างกันตามลักษณะนโยบายขององค์กรและผู้บริหาร สภาพแวดล้อม รวมถึงสังคมด้วย

ในการคัดเลือกประเด็นข่าวกรณีพระยันตระของสื่อมวลชนส่วนใหญ่ จะพิจารณาคัดเลือกประเด็นที่กำลังเป็นที่สนใจของสาธารณชนในขณะนั้น ทั้งนี้เพราะเหตุการณ์นี้มีเรื่องราวเกิดขึ้นมากมายหลายกรณี ดังที่ คุณบุญเลิศ ช่างใหญ่ กล่าวไว้ว่า

“เมื่อได้ประเด็นหรือมีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้น และเรื่องนั้นกำลังเป็นที่น่าสนใจอยู่ และมีเงื่อนไขมากก็จะติดตามเรื่องนั้นอย่างละเอียด ในช่วงนั้นเราแทบจะพูดได้ว่าคนทำงานที่หนังสือพิมพ์มติชนฝ่ายข่าว หายใจเป็นข่าวพระยันตระ ข่าวยันตระจะต้องขึ้นหน้าหนึ่งและเป็นข่าวพาดหัวทุกวันเป็นเวลาหลายเดือน ”

แนวคิดดังกล่าวคล้ายคลึงกันกับหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ที่กล่าวไว้ว่า

“ข่าวที่เกิดขึ้นมีความสำคัญ คือ มันมีประเด็นในตัวของมันเอง ซึ่งเป็นจุดสำคัญเพราะมันเกี่ยวกับศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติของเรา มีคนให้ความสนใจซึ่งเป็นตัวเร่งเร้าทำให้เราเกิดความรูสึกว่า เราควรพิจารณาข่าวนี้หรือไม่ เราควรจะทำอย่างไรกับข่าว”

เช่นเดียวกันกับ คุณสหภพ โสคติพิย์ ช่อง 3 ที่กล่าวไว้ว่า “จะพยายามนำเสนอประเด็นที่กำลังเป็นที่สนใจอยู่ในเวลานั้น ประเด็นในการนำเสนอข่าวกรณีพระยันตระนี้ จะเห็นว่าประเด็นข่าวจะเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันตลอดเวลา เช่น ประเด็นสลิปบัตรเครดิต ประเด็นนางจันทิมาและเด็กหญิงกระต่าย ซึ่งเราต้องติดตามข้อมูลข้อเท็จจริง และติดตามสถานการณ์โดยตลอด”

..... คุณอนันตกร เกษรสวย ผู้สื่อข่าว สถานีโทรทัศน์ ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ กล่าวว่า

“เราพยายามติดตามเหตุการณ์ พยายามนำเสนอข้อเท็จจริงตามที่เกิดขึ้น โดยการประติดประต่อเหตุการณ์ต่างๆ เข้าด้วยกัน พยายามสืบเสาะความเป็นมาของตัวพระยันตระว่ามีความเป็นมาอย่างไร มีอะไรบ้างที่สื่อถึงพฤติกรรมต่างๆ ตามข้อกล่าวหา ซึ่งรวมทั้งข้อมูล หลักฐาน พยาน วัตถุ พยานบุคคล โดยพยายามติดตามข้อมูลทั้งสองด้าน”

สำหรับหนังสือพิมพ์แนวหน้า เมื่อมีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้น จะเน้นจับประเด็นสำคัญของความคืบหน้าในการสอบสวนและหลักฐานมานำเสนอ ส่วนที่เป็นประเด็นเล็กๆ ไม่สำคัญมากนักก็จะนำมาเสนอเพื่อสร้างสีสันให้กับข่าวเช่นกัน คุณจิระพงษ์ เต็มเปี่ยม ผู้เรียบเรียงข่าว (Rewriter) หนังสือพิมพ์แนวหน้า กล่าวว่า

“การนำเสนอประเด็นข่าวดังกล่าว จำเป็นต้องเสนอกันเป็นขั้นเป็นตอนเนื่องจากข่าวที่เกิดขึ้นมีมากมายหลายประเด็นจึงจำเป็นต้องผสมแล้วเน้นหนักไปในประเด็นที่สำคัญและความคืบหน้าในเชิงการสอบสวน และหลักฐานที่นำมายืนยัน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเหตุการณ์นี้มีประเด็นเกิดขึ้นมากมายหลายประเด็นจึงเป็นเรื่องยากต่อการควบคุมข่าว เพราะเมื่อเกิดเหตุการณ์สำคัญขึ้นมา ทางกองข่าวต้องชั่งน้ำหนัก วิเคราะห์เหตุผล ข้อมูลข้อเท็จจริง โดยมีเอกสารทั้งทางโลกและทางธรรมประกอบควบคู่กันไป อันใดเป็นสาระมัดตัวพระยันตระได้ก็จะตีแผ่เต็มที่ อันใดที่ฝ่ายพระยันตระแก้ต่างฝ่ายตรงข้ามอย่างมีเหตุผลก็จะให้น้ำหนักของข่าวไม่น้อยไปกว่ากัน แต่อันใดที่ไร้สาระผสมโรงของข่าว ก็จะมาพิจารณาเป็นสีสันของข่าวอีกหนหนึ่ง”

ส่วนการคัดเลือกประเด็นข่าวของ โทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 จะเน้นประเด็นในการนำเสนอที่เกี่ยวข้องกับพระยันตระมาก เพราะเห็นว่าพระยันตระคือจุดน่าสนใจ

“ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ วันนั้นๆ ประเด็นในการนำเสนอเนื้อหาและภาพ จะเน้นไปที่พระยันตระมาก เพราะพระยันตระคือจุดที่น่าสนใจ สีสันของข่าวจริงๆ อยู่ที่ตัวพระยันตระมากกว่าการที่พระยันตระกระทำความผิดจริงหรือไม่” คุณฉัตรดา เดิมวาริ (สัมภาษณ์)

อย่างไรก็ตาม แนวทางในการคัดเลือกประเด็นข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ แม้ว่าจะพิจารณาตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและเป็นที่น่าสนใจของสังคมเช่นเดียวกับกับองค์กรอื่นๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่ไทยรัฐจะเน้นการพิจารณาถ่วงถ่วงด้วยความระมัดระวัง และต้องนำเสนอด้วยความเป็นกลาง โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ดังที่ คุณธงชัย ณ นคร (สัมภาษณ์) กล่าวว่า

“ การคัดเลือกข่าวจะพิจารณาตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และเป็นความสนใจของสังคม เพียงแต่ต้องระมัดระวังมากกว่าการนำเสนอข่าวอื่น มีการพิจารณาถ่วงถ่วงและให้ความสำคัญพร้อมกับทุกฝ่าย ไม่ใช่เมื่อมีกระแสประชาชนศรัทธาก็เสนอข่าวยกย่อง ส่งเสริม แต่เมื่อกระแสสังคมมองในทางลบก็ซ้ำเติมอย่างเดียว โดยไม่ได้คำนึงถึงข้อเท็จจริงก็ได้ ต้องพยายามพิจารณา พยายามทำใจให้เป็นกลาง พิจารณาให้ทุกๆ ด้าน ว่าฝ่ายไหนพูดอย่างไร นำมาเสนอถ้ามีหลักฐาน สัมภาษณ์ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ฝ่ายนักวิชาการ ฝ่ายผู้มีความรู้ ในการตรวจพิสูจน์และฝ่ายสงฆ์ที่เข้ามาตัดสิน พิจารณาคดีนี้ให้พื้นที่ในการนำเสนอความเห็นหรือกระแสข่าวที่ออกมาจากทุกๆ ฝ่าย”

จากการสัมภาษณ์ ไทยทีวีสี ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. พบว่า การคัดเลือกประเด็นในการนำเสนอข่าวของช่อง 9 นั้น จะขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ในช่วงเวลานั้นๆ เพราะเหตุการณ์เรื่องพระยันตระมีเหตุการณ์เกิดขึ้นในหลายช่วง ประเด็นหลักในการนำเสนอจะพิจารณาตามแนวทางที่ผู้บริหารงานข่าวให้ไว้ โดยการนำเสนอข่าวจะเน้นถึงการดำเนินการของรัฐหรือทางราชการมากกว่า

“ ในขณะนั้นได้รับนโยบายจาก คุณอัชฌา สุวรรณปากแพรง หัวหน้าฝ่ายข่าวโทรทัศน์ ให้ตามข่าวเรื่องนี้ไว้ไม่ให้ตก แต่อย่ารีประเดิน เมื่อทางรัฐเข้าไปดำเนินการแล้วจึงเสนอข่าว จึงเห็นว่าเรื่องระหว่างพระยันตระและนางจันทิมาเป็นเรื่องส่วนตัว ไม่ควรเข้าไปก้าวก่าย ถ้าเป็นเรื่องของความประพฤติ หรือการปฏิบัติของพระ เมื่อทางราชการเข้าไปดำเนินการ เราก็จะติดตามการดำเนินการของรัฐต่อกรณีนี้ เนื่องจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ พระยันตระเป็นผู้ถูกกระทำ จึงต้องได้แย้งทุกวิถีทาง ประเด็นที่ได้แย้งเราจะให้โอกาสนำเสนอ แต่เราต้องถามความคิดเห็นฝ่ายรัฐด้วย เพื่อให้ข่าวเกิดความสมดุลของทั้งสองฝ่าย การใช้คำ การเปิดเสียงที่พระยันตระพูด ก็จะเป็นในเหตุการณ์แบบนี้เท่านั้น หากเป็นในลักษณะของการสร้างกระแส หรือกล่าวพาดพิง เราจะไม่มีนำเสนอ

ขณะเดียวกันถึงแวดลอมรอบๆ พระยันทระ ก็ให้ความสำคัญเช่นกัน โดยจะนำมาเป็นสีทันของข่าว แต่จะไม่นำมาเป็นประเด็นสำคัญ” ฤทธิโรจน์ ประกอบพิบูล (สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวคิดในการคัดเลือกประเด็นข่าวของ ช่อง 5 พบว่าเนื่องจาก ช่อง 5 เป็นองค์กรของรัฐ ดังนั้นการคัดเลือกประเด็นข่าวขึ้นอยู่กับกรอบนโยบายขององค์กรเป็นหลัก ฤทธิโรจน์ วงษ์ไทย (สัมภาษณ์) กล่าวว่า

“บอกได้เลยว่าเมื่อมีข่าวเกิดขึ้น ก็มีนโยบายลงมาเลย ไม่ใช่มีนโยบายที่มาจากข้างบน ไม่ใช่มีนโยบายที่มาจากผู้อำนวยการ แต่หมายถึงผู้ใหญ่ในกระทรวงและในมหาเถรสมาคมว่า ขอให้เสนอข่าวหรือคัดภาพในเชิงข้อเท็จจริง อย่าให้มีการกระทบกระเทือนต่อสถาบันสงฆ์มากกว่าความเป็นจริง หรืออย่างจุดหัวเชื้อหรือประทุให้เกิดขึ้นระหว่างความขัดแย้ง ทำให้เกิดความเข้าใจผิด องค์กรจึงต้องปฏิบัติตามเพราะเห็นว่าเป็นเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อประชาชน ต่อสังคมและความรู้สึกของคนส่วนใหญ่ ดังนั้นการคัดเลือกประเด็นจึงจะพิจารณานำเสนอตามข้อเท็จจริง ที่ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง พยายามตามสถานการณ์ให้มากที่สุดเมื่อมีประเด็นอะไรเกิดขึ้น เราพยายามที่จะไม่ให้เกิดความกระทบกระเทือนกับสถาบันสงฆ์และมหาเถรสมาคม จะพยายามให้หยุดอยู่ที่ระดับล่างๆ พยายามที่จะไม่นำเสนอข่าวในลักษณะที่เป็นการสร้างกระแสหรือจุดชนวน”

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวคิดในการคัดเลือกประเด็นข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสด พบว่าหนังสือพิมพ์ข่าวสดจะสืบเสาะแสวงหาข้อมูลข้อเท็จจริง เพื่อนำมาสนับสนุนในประเด็นหลัก 2 ประเด็นที่เคยนำเสนอในช่วงแรกๆ คือกระทำความผิดวินัยสงฆ์ของพระยันทระ และกระบวนการในการดำเนินการที่ล่าช้าของรัฐ เพื่อให้ประชาชนเชื่อในข่าวที่นำเสนอ ดังที่ ฤทธิโรจน์ บุนปาน บรรณาธิการบริหาร อธิบายเกี่ยวกับการคัดเลือกประเด็นในการนำเสนอข่าวไว้ว่า

“เรื่องนี้มีคนรู้ข้อเท็จจริงเยอะ แต่ว่าเมื่อนำเสนอไปแล้วคนก็ไม่เชื่อ ไม่ฟัง ทำให้มีประเด็นให้เล่นเยอะ ประเด็นแรก คือ ข้อเท็จจริงในพฤติกรรมของนายวินัยเอง ซึ่งผิดศีล ไม่เหมาะสมกับความ เป็นพระ ประเด็นที่สอง คือกระบวนการชำระความในเรื่องนี้ไม่เปิดเผยโปร่งใส เราต้องหาข้อเท็จจริงมาให้ได้ว่าเกิดอะไรขึ้น เหตุใดกรณีอื่นๆ จึงจัดการสะสางได้รวดเร็วเช่น กรณีพระนิกร แต่ทำไมกรณีนี้ถึงจัดการช้า มีภาษีของกฎหมายอยู่ว่า ความยุติธรรมที่ล่าช้า คือ ความอยุติธรรมหน้าที่ของเราคือ ตั้งข้อสงสัยและหาคำตอบให้ได้ และหาข้อมูลมาสนับสนุนสองประเด็นนี้ให้ได้ ประเด็นหลักมีอยู่เท่านั้น”

ดังนั้น จากการสัมภาษณ์สื่อมวลชนเกี่ยวกับการคัดเลือกประเด็นข่าว พบว่าการคัดเลือกประเด็นข่าวของสื่อมวลชนนอกจากจะอยู่ภายใต้แนวทางนโยบายขององค์กรและผู้บริหารงานข่าวแล้ว ยังขึ้นอยู่กับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเวลานั้นด้วย โดยเหตุการณ์นั้นต้องเป็นเหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจของคนส่วนใหญ่ สื่อมวลชนจะนำความคืบหน้า ข้อมูลข้อเท็จจริง หรือหลักฐานที่เกิดขึ้นในเวลานั้นมาเป็นประเด็นหลักในการนำเสนอข่าว และนำบรรยากาศของเหตุการณ์หรือประเด็นเล็กๆ มานำเสนอเป็นสีสันของข่าวอีกทีหนึ่ง

3. วิธีการนำเสนอข่าว

จากการศึกษาพบว่า สื่อมวลชนส่วนใหญ่จะมีแนวคิดเกี่ยวกับการนำเสนอข่าว และแนวคิดในการคัดเลือกประเด็นข่าวที่คล้ายคลึงกัน แต่จะมีกลวิธีรายละเอียดในการนำเสนอที่แตกต่างกัน เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค

จากการสัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ข่าวสดเกี่ยวกับวิธีการนำเสนอข่าวพบว่า หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการนำเสนอข่าวเพื่อสร้างความน่าสนใจ เพื่อให้ประชาชนเกิดความสนใจและเชื่อในข้อมูลหรือข่าวสิ่งที่นำเสนอ ดังที่ คุณฐากร นูนปาน กล่าวว่า

“ข่าวมีหลายส่วน เป็นเรื่องของข้อเท็จจริงส่วนหนึ่ง แต่เนื่องจากข่าวนี้เป็นเรื่องของคน ซึ่งคนจะมีทั้งอารมณ์และเหตุผล เพราะฉะนั้นอะไรก็ตามที่เกี่ยวกับคนก็มักจะผสมทั้งหลักการเหตุผลและอารมณ์ ความรู้สึก จะบอกว่าหนังสือพิมพ์โน้มน้าวก็ใช่ ถ้าคนไม่เชื่อข้อเท็จจริงชุดที่เรานำเสนอออกมา เราต้องมีวิธีการนำเสนอที่ทำให้เขาสนใจว่าข้อเท็จจริงชุดใหม่ของเรา คือ อะไร บังเอิญว่าข่าวนี้มีรายละเอียดข้อมูลมาก มีเรื่องพาดพิง มีผู้แจ้งเบาะแสเข้ามาให้เราเยอะ เรื่องมันจึงดูเป็นเรื่องใหญ่ กรณีที่เสนอภาพก็เพื่อที่เอาปรากฏการณ์มาอธิบายสมมติฐานของเราเพราะภาพหนึ่งภาพ สามารถอธิบายเหตุการณ์ได้ดีกว่าคำพันท้ม เช่น พระชัชวาล เราไม่ได้จะไปรบทัพจับศึกกับพม่าที่ไหน หรือถ้ารูปทุกครั้งทำไมต้องมีเสนาธรรมจักรอยู่ข้างหลัง เหมือนกับพระพุทธเจ้าในจินตนาการของจิตรกรหรือศิลปินในยุคหลัง ซึ่งไปยึดติดเอาตรงนั้นมาเป็นเครื่องมือในการเรียกศรัทธาของคน เพื่อจะเอาผลประโยชน์จากศรัทธานั้นต่อไป เราต้องทำหน้าที่พิสูจน์ต่อไปว่าสิ่งที่เขาทำนั้น ไม่ถูก ไม่ใช่”

จากการศึกษาข้อมูลในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสดพบว่าสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยหนังสือพิมพ์ข่าวสดสร้างความดึงดูดใจและโน้มน้าวใจในการนำเสนอข่าวหลายวิธี ดังนี้

การพาดหัวข่าว ส่วนใหญ่จะใช้รูปแบบข้อความเป็นประโยคประธาน โดยมีผู้กระทำและภาคแสดง ซึ่งจะทำให้การพาดหัวนั้นเกิดความชัดเจนมากกว่ารูปแบบข้อความ โดยจัดวางตัวอักษรขนาดต่างกัน เพื่อเน้นคำ วลี และเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน เช่น

การพาดหัวข่าวแบบเต็มคอลัมน์ (Banner) แสดงให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญกับเหตุการณ์หรือที่เกิดขึ้นมากที่สุด สองบรรทัดล่างเป็นอักษรตัวใหญ่ บรรทัดบนสุดเป็นอักษรตัวเล็กเช่น

สังฆราชรับสั่ง 'ร้อนใจ'

ยันตระครืน

โทร. คำ 'จันทิมา'

(หนังสือพิมพ์ข่าวสด, 25 มกราคม 2538)

ในบางครั้ง หนังสือพิมพ์ข่าวสดเลือกใช้การพาดหัวข่าวในรูปแบบของกริยาวลี โดยจะใช้คำกริยาที่มีน้ำหนัก เน้นความสำคัญของเหตุการณ์เพื่อจูงใจ ปลูกกระตุ้นผู้อ่านในต้นอยู่กับเนื้อข่าว ต้องการให้ผู้อ่านรู้สึกข่าวเข้มข้น หรือบางครั้งก็ใส่ความรู้สึกและอารมณ์ส่วนตัวของผู้เขียนพาดหัวข่าวลงไป เพื่อสะท้อนความสดของภาพ บรรยากาศของข่าวออกมาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น

ป้ายชี้มั่ว!

สาวกโมเม 'ผัว' จันทิมา

โยมอ่อง

(หนังสือพิมพ์ข่าวสด, 8 กุมภาพันธ์ 2538)

นอกจากนี้ ยังใช้การพาดหัวข่าวเพื่อยั่วให้ผู้อ่านสนใจ ติดตามข่าว เช่น

'อีกา' โผเกาะศาลาสอบ

ผวา! คดีสามี

ห่วนอาเพศ 'ค้อคิง' นองเลือด

(หนังสือพิมพ์ข่าวสด, 18 มีนาคม 2538)

จากข่าวนี้จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนนำเอาคำวิพากษ์วิจารณ์ของกลุ่มผู้ชุมนุม มาเป็นข่าวพาดหัว เพื่อดึงดูดความสนใจ หากพิจารณาจากข่าวจะพบว่าขณะที่พระยันตระและพระติดตาม เดินออกจาก ห้องประชุมอธิการบดี จะไปขึ้นรถตู้เพื่อเดินทางกลับไปวัดราชาธิวาส ในระหว่างนั้นมีอีกาบินมา เกาะบริเวณยอดตึกที่พระยันตระเดินออกมา เมื่อรถของพระยันตระเคลื่อนรถออกไปจากวัด อีกาก็บินหนีไป ทำให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากกลุ่มผู้ชุมนุมว่า ถ้าอีกาปรากฏตัวจะทำให้เกิดการสู้รบ กัน ตามความเชื่อของคนโบราณ ซึ่งคนสมัยนี้บางกลุ่มก็ยังยึดถืออยู่

การใช้ภาษาในข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดพยายามเขียนข่าวให้น่าสนใจ ด้วยการนำเรื่อง หมายอัญประกาศและอัศเจรีย์ มาใช้ในการเขียนข่าว เช่น

เครื่องหมายอัญประกาศ (“ ”) เพื่อต้องการเน้นคำหรือวลีที่ผู้เขียนต้องการเน้นให้ตื่นเต้น เช่น

พระธรรมปิฎกพระนุชด์

คดี ‘ยันตระ’

เรื่อร์ง-ปัญหาสังคม!

(หนังสือพิมพ์ข่าวสด, 1 มกราคม 2538)

การยกคำพูดหรือคำกล่าวมาไว้ในเครื่องหมายอัญประกาศเพื่อเป็นการสร้างความดึงดูดใจ และความน่าสนใจอีกวิธี เช่น

‘คึกฤทธิ์’ สุดทนยันตะ

คำ ‘ไอ้เอ๊ย’

วัดบวรยังถูกขู่ป้อม

(หนังสือพิมพ์ข่าวสด, 12 มีนาคม 2538)

จากข่าวนี้ จะพบว่า มีหัวข้อข่าวอธิบายต่อว่า ... “คึกฤทธิ์” เขียนลง “ชอยสวนพลู” คำ ยันตะเต็มปาก “ไอ้เหยียคนหนึ่ง” บ่นอยู่มาจนแก่ปานนี้ ไม่เคยเห็นใครไว้ความละอาย ไม่เกรงกลัว บาบ เท่านั้น ...

นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้พยายามดึงคำพูดของผู้พูดออกมา โดยการตัดหรือย่อคำให้มีขนาดสั้นลง เพื่อให้เป็นรูปประโยคที่สั้นและน่าสนใจ ซึ่งจะเร้าอารมณ์ผู้อ่านมากกว่าการเขียนแบบยาว เช่น

ซีพระก็ศึกเป็น-แต่ไม่ต้องทูปทำทัง (หนังสือพิมพ์ข่าวสด, 5 กุมภาพันธ์ 2538)

จากข่าวนี ผู้เขียนได้นำมาจากคำพูดของผู้ร่วมรายการมองต่างมุม วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2538 ... ด้านผู้ร่วมรายการส่วนใหญ่ได้แสดงความเห็นว่า ยันตระควรสึกออกไป โดยมีบางคนกล่าวว่าเรื่องพระมีเมียหรือไม่ ไม่ใช่สิ่งสำคัญ แต่ควรจะดูว่าทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมหรือไม่ พร้อมกล่าวว่า พระก็ศึกเป็นเหมือนกัน แต่ไม่จำเป็นต้องทูปหรือตัดมันทัง ...

จะเห็นได้ว่าผู้เขียนเพิ่มคำดังกล่าวเข้าไป เพื่อเป็นการเน้นคำและสร้างอารมณ์ให้กับผู้อ่าน โดยใช้ภาษาพูดแบบชาวบ้านเข้าไป

การใช้เครื่องหมายอัศเจรีย์ (!) เพื่อสร้างความตื่นเต้น เร้าอารมณ์ และดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน เช่น

8 กพ. ตก 'ศึก' !

ยันคะคิ่นพล่าน-ชิงแกลงได้ (หนังสือพิมพ์ข่าวสด, 4 กุมภาพันธ์ 2538)

บางครั้งยังเขียนข่าวที่สั้นและเข้าใจ อาจเป็นเพราะความจำเป็นทางด้านเนื้อที่และผลทางความรู้สึกรักของผู้อ่าน เช่น

การใช้คำย่อ

เจดหัวไล่นมานะ

พันมทิดล

ลบชื่อจากนศ.แพทย์

(หนังสือพิมพ์ข่าวสด, 3 มีนาคม 2538)

บางครั้งการใช้คำย่อที่ไม่ค่อยเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป อาจทำให้เกิดความสับสนหรือไม่เข้าใจข่าวที่น่าเสนอได้ เช่น

พฐ. ชี้แล้ว 'ลายเซ็น'
ยันคะ-จิมคะ
คนเดียวกันที่รอดช่อง

(พฐ. เป็นคำที่ข้อมมาจากคำว่า พิสูจน์หลักฐาน)
(หนังสือพิมพ์ข่าวสด, 28 กุมภาพันธ์ 2538)

การใช้สำนวน โวหาร การใช้ศัพท์แสลง ภาษาพูด เพื่อสร้างความตื่นเต้น เสียดสีเพื่อให้ผู้อ่านเห็นความไม่ดีไม่งามของคนที่ถูกเขียนพูดถึง เช่น

บูม่า 'จันทิมา'!
'ยันคะ' เล่นดิน-เลี้ยงเงาะ

(หนังสือพิมพ์ข่าวสด, 27 มกราคม 2538)

การใช้คำที่ก่อเกิดอคติต่อผู้อ่าน โดยผู้เขียนใส่ความรู้สึกนึกคิด หรือความคิดเห็นลงไป ข่าว เพื่อเบี่ยงเบน โน้มน้าวใจ ให้ผู้อ่านรู้สึกรวมถึงอารมณ์ที่ผู้เขียนต้องการ เช่น

ปราโมทย์ยื่นเอง มัด 'ยันคะ-จิมคะ'
หลังจากคดีเค็มสอถ้ม
แฉ ลั่นฉาวระคมปั่นพยานผมแดง

(หนังสือพิมพ์ข่าวสด, 13 มีนาคม 2538)

การตั้งสมญานามให้กับผู้ตกเป็นข่าว เพื่อสื่อเสียด และแสดงให้ผู้อ่านเห็นถึงพฤติกรรมของผู้ที่ตกเป็นข่าว เป็นการสะท้อนภาพในทางลบ เช่น

200 ชาวพุทธฮือแจ้งจับ
แก๊งส์ท่วยส์!
โบกธง 'ของสูง' รับยันคะ

(หนังสือพิมพ์ข่าวสด, 19 มีนาคม 2538)

จะเห็นได้ว่า หนังสือพิมพ์ข่าวสดตั้งสมญานามให้กับผู้ตกเป็นข่าว ซึ่งหมายถึงพระยันคะ และลูกศิษย์ ส่วนคำว่าท่วยส์นั้น จากการค้นคว้าพบว่า แผลงมาจากคำว่า "อุยส์ ใช้ท่วย" (หนังสือเฉพาะกิจมาตรฐาน ข่าวสด , "ลับเฉพาะ...ขบวนการ "ท่วยส์" ยันคะ" เล่มที่ 4)

ส่วนการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสด จะใช้วิธีการรายงานข่าวแบบเล่าเหตุการณ์ เป็นฉากๆ เป็นตอนๆ เป็นการลำดับความตึกหน้าของเหตุการณ์และลำดับความคิดของผู้อ่าน เพื่อให้ผู้อ่านมองเห็นเหตุการณ์ เห็นตัวบุคคล และเห็นสถานที่ชัดเจนในมโนภาพ มีการนำเสนอบทสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องหรือบุคคลสำคัญ เพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกเหมือนเป็นผู้ฟังคำพูดจริงๆ ของบุคคลที่เป็นข่าว และให้ผู้อ่านเห็นถึงสติปัญญา บุคลิกลักษณะของผู้พูดได้เด่นชัดยิ่งขึ้น ทำให้ข่าวดูเข้มข้น มีชีวิตชีวาและให้รายละเอียดได้มากขึ้น

การนำเสนอภาพของหนังสือพิมพ์ข่าวสด มีการใช้กราฟฟิกแผนผังรูปภาพ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงข้อเท็จจริงของหลักฐานทางด้านภาพ สลับบัตรเครดิตจดหมายต่างๆ ที่ข่าวสดไปสืบเสาะแสวงหามาได้ มาเป็นตัวพิสูจน์ว่าสิ่งที่ข่าวสดเสนอไปนั้นเป็นความจริง และเพื่อให้คนอ่านได้พิจารณาพฤติกรรมของพระอันตระ (ดูตัวอย่างภาคผนวก ก)

สำหรับหลักเกณฑ์ในการนำเสนอข่าวพระอันตระของหนังสือพิมพ์มติชนนั้น คุณบุญเลิศ ช่างใหญ่ อธิบายว่า

“ ข้อมูลที่ได้มานั้นจะต้องพิจารณาถ่วงถ่วงอย่างถี่ถ้วน ถึงน้ำหนักและความน่าเชื่อถือ และต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมในแง่ของศีลธรรมด้วย รูปภาพเราต้องรู้แล้วว่ามันไม่ใช่การเติมแต่ง เป็นรูปพระอันตระจริงๆ ไร้หนวดไร้เครา สวมหมวกไหมพรม หรือถูกศิษย์ถูกหาเล่นสกี หรือเดินกินลูกอม หรือปีนป่ายขึ้นไปที่พระธรรมเจดีย์ที่ประเทศอินโดนีเซีย เราเห็นว่าเป็นภาพจริงเราก็ลง ข้อกล่าวหาต่างๆ ที่เราไปฟังมา เราก็คิดว่าคนที่เราไปสัมภาษณ์ไปพบมานั้น เข้าไปเกี่ยวข้องกับพระอันตระอย่างไร สิ่งเขาเหล่านั้นเห็นด้วยตาของเขาเอง ได้ยินด้วยหูของเขาเอง ได้สัมผัสด้วยตัวของเขาเองหรือไม่ ถ้าหากว่าเขาอยู่ในที่เกิดเหตุแล้วเราฟังดูน่าเชื่อถือ เราก็จะนำสิ่งนั้นมาเป็นข้อมูลที่เผยแพร่ ในขณะที่มีประชาชนที่ปรารถนาดี ได้จัดส่งข้อมูลหลักฐานต่างๆ มาให้กับหนังสือพิมพ์เราเป็นจำนวนมาก รวมทั้งรูปภาพต่างๆ ที่แหล่งข่าวปกปิดนัดพบกับเรา และก็มีมอบหลักฐานข้อมูลให้กับเรา ในกรณีที่มีการกล่าวหาของสตรีเพศเป็นหนังสือ และมีการเปิดแถลงข่าว เราก็จะไปตามรายละเอียดดูว่าหนังสือที่มีการกล่าวหาอันนั้นคืออะไร ไปสัมภาษณ์ผู้กล่าวหา ให้ชี้แจงแสดงหลักฐานข้อมูลออกมาว่า สมณะรูปนี้มีพฤติกรรมดังข้อกล่าวหาอย่างไรบ้าง อีกส่วนหนึ่งก็คือให้ผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงตอบโต้ และนำข้อมูลหลักฐานมายืนยัน พร้อมกันนั้นทางหนังสือพิมพ์ยังไปติดตามข่าวด้านอื่นๆ ด้วยเช่น พยานแวดล้อมที่เกี่ยวข้องในแต่ละเหตุการณ์ว่าเป็นใคร อย่างไร และ

ในส่วนของผู้รับผิดชอบในบ้านเมือง เราก็ไปตามความเห็นว่าเขาสอบสวนอย่างไร ใครจะมาเป็นคณะกรรมการสอบสวนบ้างมหาเถรสมาคมมีระเบียบข้อบังคับที่จะประชุมจะปรับกันอย่างไร”

นอกจากนี้หนังสือพิมพ์มติชนยังนำเสนอในลักษณะบทบรรณาธิการและบทรายงานด้วย เพื่อวิเคราะห์ วิจารณ์ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามความรู้สึคนึกคิดของผู้เขียน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการ ดังที่คุณบุญเลิศ ช่างใหญ่ กล่าวว่า

“เราพยายามระมัดระวังมาตลอดระยะเวลาการทำงาน และเราพยายามจะเขียนอธิบายเป็นบทบรรณาธิการ หรือบทรายงานในหนังสือของเราด้วยว่า เราไม่ได้มีเจตนาที่จะมุ่งทำลายศาสนาพุทธ ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติของเรา ให้ได้รับความมัวหมองเสื่อมเสีย”

จากการศึกษาข้อมูลในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์มติชนพบว่า การนำเสนอข่าวเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยหนังสือพิมพ์มติชนมีวิธีการในการนำเสนอข่าว ดังนี้

หนังสือพิมพ์มติชนให้ความสำคัญกับการพาดหัวข่าวกรณีนี้มาก ดังที่คุณบุญเลิศ ช่างใหญ่ กล่าวว่า “การพาดหัวข่าวที่ไม่ได้จำแนกแยกแยะให้ชัดเจน อาจทำให้หนังสือพิมพ์นั้นถูกวิพากษ์วิจารณ์หรือถูกมองในแง่ลบจากผู้อ่านได้ว่า กำลังกระทำในสิ่งที่กระทบกระเทือนต่อศาสนา”

ดังนั้น การพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์มติชนส่วนใหญ่จะใช้รูปแบบข้อความเป็นประโยคประธาน คือมีผู้กระทำและภาคแสดง ซึ่งจะทำให้การพาดหัวนั้นเกิดความชัดเจนมากกว่ารูปแบบข้อความ โดยจัดวางตัวอักษรขนาดต่างกัน เพื่อเน้นคำ วลี และเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน เช่น

การพาดหัวข่าวแบบเต็มคอลัมน์ (Banner) แสดงให้เห็นถึงความสำคัญกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมากที่สุด สองบรรทัดล่างเป็นอักษรตัวใหญ่ บรรทัดบนสุดเป็นอักษรตัวเล็ก เช่น

‘ขันตระ’ จบแน่-सानสัมพันธ์ขึ้นสุดยอด

เทพเค็ด ‘สมเกียรติ’

จันทิมาแลสินไต้

(หนังสือพิมพ์มติชน, 24 มกราคม 2538)

บางครั้งยังเลือกใช้การพาดหัวข่าวในรูปแบบของกริยาวลี โดยจะใช้คำกริยาที่มีน้ำหนัก เน้นความสำคัญของเหตุการณ์เพื่อจูงใจ ปกุกกระตุ้นผู้อ่านในตื่นอยู่กับเนื้อข่าว ต้องการให้ผู้อ่าน รู้สึกว่าข่าวเข้มข้น เพื่อสะท้อนความสดของภาพ บรรยากาศของข่าวออกมาให้ชัดเจน เช่น

ล่าชื่อพระทั่วประเทศ

ยื่น ‘ชวน-มหาเถร’

พินขันตระเค็ดขาด

(หนังสือพิมพ์มติชน, 5 กุมภาพันธ์ 2538)

การใช้ภาษาในข่าว หนังสือพิมพ์มติชนสร้างความน่าสนใจให้ข่าว ด้วยการนำเครื่องหมาย ัญประกาศและอัศเจรีย์ มาใช้ในการเขียนข่าวด้วยเช่นกัน เช่น

เครื่องหมายัญประกาศ (“ ”) เพื่อต้องการเน้นคำหรือวลีที่ผู้เขียนต้องการเน้นให้ตื่นตื่น เช่น

เปิดใจจันทิมา-กระต่าย

มัด ‘ขันตระ’ ถอดจิวร

(หนังสือพิมพ์มติชน, 28 มกราคม 2538)

การใช้เครื่องหมายอัศเจรีย์ (!) เพื่อสร้างความตื่นตื่น เร้าอารมณ์และดึงดูดความสนใจ จากผู้อ่าน เช่น

จีตอบก่อนถูกสุบ-เผยกลเม็ดลขุชอง

ชุมทรัพย์ขันตระ!

ตั้ง 30 สำนักทั่วโลก

(หนังสือพิมพ์มติชน, 16 กุมภาพันธ์ 2538)

นอกจากนี้ ยังเขียนข่าวโดยใช้คำที่สั้นและเป็นที่น่าสนใจอยู่แล้ว อาจเพราะความจำเป็น ทางด้านเนื้อที่และผลทางความรู้สึกของผู้อ่าน เช่น

การใช้คำย่อ

เลิกใช้กณิกหรรณ- 'ชวน' เร่งศษ. ปัดฉาก

(หนังสือพิมพ์มติชน, 31 มกราคม 2538)

การใช้สำนวน ไหวหาว การใช้ศัพท์แสลง ภาษาพูด เพื่อสร้างความตื่นเต้น เสียดสี เพื่อให้ผู้อ่านเห็นความไม่ดีไม่งามของคนและผู้เขียนพูดถึง เช่น

เปิดปากสติปขาว 'รูคแต่ไม่ได้ฮีบ'

ยันตระขอตายไม่สึก

แยกตั้งตัวอิสระ!

(หนังสือพิมพ์มติชน, 23 กุมภาพันธ์ 2538)

การใช้คำที่ก่อให้เกิดอคติต่อผู้อ่าน ทั้งนี้เพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านรู้สึกร่วมถึงอารมณ์ที่ผู้เขียนต้องการ เช่น

แฉตั้ง 'มุลนิธิ' มุ่งหาเงินบำเรอตัวเอง

'สีกา' แก้วผ้าก่อนจ้อน

หนีออกจากห้อง 'ยันตระ'

(หนังสือพิมพ์มติชน, 20 กุมภาพันธ์ 2538)

เนื่องจากเหตุการณ์นี้เป็นที่สนใจจากประชาชนเป็นจำนวนมาก ดังนั้นการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์มติชนจะเกาะติดสถานการณ์ ติดตามความคืบหน้าของข่าว และนำมาเสนอติดต่อกันเป็นเวลาหลายเดือน มีการนำเสนอข่าวในลักษณะของการรายงานความคืบหน้าของเหตุการณ์เป็นฉากๆ มีการวิเคราะห์ข่าว พร้อมกับนำเสนอข้อมูล หลักฐาน ทางด้านภาพ สลিপบัตรเครดิต จดหมายต่างๆ และการทำภาพคอมพิวเตอร์กราฟฟิกแผนผังประกอบการอธิบายเหตุการณ์ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเหตุการณ์ได้ง่ายขึ้นและสร้างความน่าเชื่อถือให้กับข่าวที่นำเสนอด้วย (ดูตัวอย่างจากภาคผนวก ข)

คุณจิระพงษ์ เต็มเปี่ยม ผู้เรียบเรียงข่าว หนังสือพิมพ์แนวหน้า ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการนำเสนอข่าวพระยันตระไว้ว่า

“การนำเสนอจะนำเสนออย่างตรงไปตรงมาและตรงประเด็นตามข้อเท็จจริง โดยใช้ข้อมูลจากผู้ร้องทุกข์ ผู้ถูกกล่าวหา ฝ่ายเจ้าหน้าที่ศาสนา พระสงฆ์ และผู้รู้ลึกซึ้งในวงการศาสนาเพื่อนำมาอ้างอิงกับหลักฐานข้อมูลหรือหลักฐานทางด้านภาพ โดยการพาดหัวข่าวนั้น จะพิจารณาตามเนื้อหาและประเด็นที่เกิดขึ้น ขึ้นอยู่กับความคืบหน้าของข่าว จุดที่ผู้คนสนใจ และปริมาณตัวอักษรด้วย ส่วนหลักฐานในเชิงภาพเมื่อมีความคืบหน้ามากเท่าไร หากไม่ประเจิดประเจ้อ หรือเป็นภัยต่อสังคมก็นำเสนอ เพราะเมื่อข่าวมาถึงครึ่งทางแล้ว ผู้คนที่บริโภคหนังสือพิมพ์ต่างอยากรู้อยากเห็นในหลักฐานว่าพระยันตระไปทำอะไรบ้าง เช่น ภาพพระยันตระเลี้ยงลูก ชีวีวั เล่นเกมกด หยอกล้อกับสึกาส่องสัตว์ สลอบัตรเครดิต ที่สำคัญคือ ใบสูติบัตรที่ได้พยายามขอมมาจากต่างประเทศ เป็นต้น หลักฐานภาพเหล่านี้ บางครั้งนำเสนอไปแล้ว ประชาชนเรียกร้องให้นำเสนอซ้ำอีก จึงต้องนำมาเสนอเป็นประมวลภาพหลายๆ หน้า การนำเสนอเรื่องราวของพระยันตระนอกจากจะนำเสนอเป็นข่าวแล้ว ยังนำเสนอเป็นบทความเป็นตอนๆ เป็นบันทึกที่เขียนจากผู้ที่เคยใกล้ชิดพระยันตระ อาทิ หม่อมคุณหญิงบรรพต หรือจากพระใกล้ชิดของพระยันตระที่แก้ต่างฝ่ายตรงข้าม และในบางครั้งเนื้อหาสาระ จะมีข้อมูลทางกฎหมาย ทางศาสนา ลงควบคู่ไปด้วยเพื่อให้ประชาชนตัดสินใจว่า พระยันตระผิดหรือถูก”

จากการศึกษาข้อมูลในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์แนวหน้าพบว่า การนำเสนอข่าวมีความใกล้เคียงกันกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยหนังสือพิมพ์แนวหน้ามีวิธีการในการนำเสนอข่าว คือ

การพาดหัวข่าว ส่วนใหญ่จะใช้รูปแบบข้อความประโยคประธาน ก็มีผู้กระทำและภาคแสดง ซึ่งจะทำให้การพาดหัวนั้นเกิดความชัดเจนมากกว่ารูปแบบข้อความ โดยจัดวางตัวอักษรขนาดต่างกัน เพื่อนั้นคำ วลี และเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน เช่น

การพาดหัวข่าวแบบเต็มคอลัมน์ (Banner) เป็นอักษรตัวใหญ่สองบรรทัดบน บรรทัดล่างสุดเป็นอักษรตัวเล็ก เช่น

แก้ข้อหาปาราชิก

ยันตระหาข้อมูล

ปราโมทย์ถอดพาดเชิงเพราะปาก

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า, 14 กุมภาพันธ์ 2538)

บางครั้งหนังสือพิมพ์แนวหน้า ยังเลือกใช้การพาดหัวข่าวในรูปแบบของกริยาวลีเช่นกัน โดยจะใช้คำกริยาที่มีน้ำหนัก เน้นความสำคัญของเหตุการณ์เพื่อจูงใจ ปลุกกระตุ้นผู้อ่านให้ตื่นอยู่กับเนื้อหาข่าว ต้องการให้ผู้อ่านรู้สึกข่าวเข้มข้น เพื่อสะท้อนความสดของภาพ บรรยากาศของข่าวออกมาให้ชัดเจน เช่น

แจ้งจับสมิยันตระ

หมิ่นพระสังฆราช

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า, 16 มีนาคม 2538)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือพิมพ์แนวหน้า ได้ใช้คำพาดหัวที่เกิดจากการคาดเดาเหตุการณ์ของผู้เขียนเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เขียนต้องการสร้างความน่าสนใจให้กับข่าว เช่น

หวั่นจราชลใหญ่

วันจับศึก ‘ยันตระ’

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า, 26 มีนาคม 2538)

นอกจากนี้ ยังมีการใช้ภาษาในข่าวเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ ด้วยการนำเครื่องหมายอัญประกาศมาใช้ในการเขียนข่าว เช่น

เครื่องหมายอัญประกาศ (“ ”) เพื่อต้องการเน้นคำหรือวลีที่ผู้เขียนต้องการเน้น เช่น

ตำรวจเสนอหมายจับ “ยันตระ อมโร”

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า, 24 มีนาคม 2538)

บางครั้งหนังสือพิมพ์แนวหน้ายังมีวิธีการสร้างความน่าสนใจให้กับข่าว โดยการยกคำพูดหรือคำกล่าวมาไว้ในเครื่องหมายอัญประกาศ เช่น

จุดประทัดไล่ยันตระ

คนแก้ค่า ‘อย่างหนา’

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า, 12 กุมภาพันธ์ 2538)

จะสังเกตเห็นว่า จากข้อความพาดหัวข้างนี้ มีหัวข้ออธิบายต่อมาว่า
แม่เฒ่าสุดทนต์พฤติกรรมคือดาไลของ “ขันตระ” ซึ่งหน้าค่ากลางตลาดสด
“ยังหน้าด้านมาสุโขทัยอีกหรือ” ขณะที่กลุ่มวัยรุ่นจุกประทัดโห่ไล่ “อย่างหนา”
.....

นอกจากนี้ยังเขียนข่าวโดยใช้คำที่สั้นและเป็นที่เข้าใจกันอยู่แล้ว อาจเป็นเพราะความ
จำเป็นทางด้านเนื้อที่และผลทางความรู้สึกของผู้อ่าน เช่น

การใช้คำย่อ

ศส. จับมือมหาดไทย

ตั้งคุมกองทุนขันตระ

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า, 8 กุมภาพันธ์ 2538)

การใช้สำนวน ไหวหาร การใช้ศัพท์แสลง ภาษาพูด เพื่อสร้างความตื่นเต้น เร้าอารมณ์ เพื่อให้
ให้ผู้อ่านเห็นความไม่ดีไม่งามของคนและผู้เขียนพูดถึง เช่น

“ขันตระ” ไล่ฉ้อฉาน

เจาะเลือดจันทิมาแล้ว

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า, 26 มกราคม 2538)

จากการศึกษารูปแบบการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์แนวหน้า พบว่ามีการนำเสนอข่าว
เช่นเดียวกันกับหนังสือพิมพ์ข่าวสดและหนังสือพิมพ์มติชน คือ จะนำเสนอข่าวแบบรายงานความ
คืบหน้าของเหตุการณ์ พร้อมกับนำเสนอเอกสารหลักฐาน ด้านภาพ สลิปบัตรเครดิต ใบสูติบัตร
อย่างไรก็ตามพบว่าหนังสือพิมพ์แนวหน้าไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการนำเสนอข่าวกรณีพระขันตระ
เท่ากับหนังสือพิมพ์ข่าวสดและหนังสือพิมพ์มติชน ทั้งนี้สังเกตได้จากรายละเอียดของข่าวที่นำ
เสนอและความต่อเนื่องในการนำเสนอข่าวพระขันตระของหนังสือพิมพ์แนวหน้าจะนำเสนอน้อยกว่า
และหลักฐานด้านภาพที่นำเสนอก็น้อยกว่าด้วยเช่นกัน (ดูตัวอย่างภาคผนวก ก)

คุณธงชัย ฅ นคร หัวหน้าข่าวหน้า 1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ อธิบายถึงการนำเสนอข่าว
พระขันตระว่า

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“ในตอนแรกที่ถูกกล่าวหาโดยนางแก้วตา ผู้กล่าวหาพูดจาไม่มีหลักเกณฑ์ ไม่มี ความชัดเจน และไม่มีหลักฐานอ้างอิงการนำเสนอจึงยังไม่แหลมคมมากเท่าไร เพียงแต่นำเสนอว่าตาม หลักการว่ามีกรกล่าวหากัน แต่เมื่อมาถึงกรณีของนางจันทิมาและลูก ความจริงเริ่มชัดเจนมากขึ้น ต้องมีการพิสูจน์ข้อกล่าวหากัน ความรุนแรงในการนำเสนอข่าวเริ่มมากขึ้น ในระยะแรกมองปัญหา ที่เกิดขึ้นก่อน ยังไม่ทราบว่าใครผิดใครถูก แต่เมื่อความจริงค่อยๆ พิสูจน์ตัวเองขึ้นมาทีละชั้นๆ การ นำเสนอจึงเริ่มแหลมคมขึ้นรุนแรงขึ้นการใช้ถ้อยคำจะพิจารณาไปตามสถานการณ์ เพราะเหตุการณ์ นี้เกิดขึ้นเป็นช่วงเวลาต่อเนื่องยาวนาน การนำเสนอจึงต้องเกาะติดสถานการณ์ แหลมคมรุนแรงขึ้น ตามลำดับของเหตุการณ์ เมื่อถึงตอนพิจารณาคดีหรือดำเนินคดีทางสงฆ์ จึงได้ส่งช่างภาพไปถ่ายรูป เก็บรูปเหตุการณ์ ทั้งฝ่ายการพิจารณาคดี ฝ่ายผู้ร้องทั้งฝ่ายผู้ที่ยังศรัทธา และเลือกรูปตามแง่เหตุการณ์ ต่างๆ โดยจุดเด่นจะอยู่ที่ตัวพระยันตระ จนถึงการสิ้นสุดคดีที่ยอมสละผ้าเหลืองก็จะเลือกภาพ ประจำวันที่น่าสนใจ”

จากการศึกษาข้อมูลในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐพบว่า การนำเสนอข่าวมี ความสอดคล้องกันกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีกลวิธีการในการนำ เสนอข่าวพระยันตระ ดังนี้

การพาดหัวข่าว ส่วนใหญ่จะใช้รูปแบบข้อความประโยคประธาน คือมีผู้กระทำและ ภาคนแสดง ซึ่งจะทำให้การพาดหัวนั้นเกิดความชัดเจนมากกว่ารูปแบบข้อความ โดยจัดวางตัวอักษร ขนาดต่างกัน เพื่อเน้นคำ วลี และเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน เช่น

การพาดหัวข่าวแบบเต็มคอตัมน์ (Banner) เป็นอักษรตัวใหญ่สองบรรทัดบน บรรทัดล่าง สุดเป็นอักษรตัวเล็ก

ยันตระนัดจันทิมา

พิสูจน์รสวาท

ครั้งแรกที่เขาศิษย์

(หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, 15 มีนาคม 2538)

ในบางครั้ง ยังเลือกใช้การพาดหัวข่าวในรูปแบบของกริยาวลีเช่นกัน โดยจะใช้คำกริยาที่มีน้ำหนัก เน้นความสำคัญของเหตุการณ์เพื่อขึงใจ ปลุกกระตุ้นผู้อ่านให้ตื่นอยู่กับเนื้อหาข่าว ต้องการให้ผู้อ่านรู้สึกว่าคุณเข้าขั้น เพื่อสะท้อนความสดของภาพ บรรยากาศของข่าวออกมาให้ชัดเจน เช่น

ตั้ง 'จำกัดบริเวณ'

ห้าม 'อันตราย' จาริก

(หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, 23 กุมภาพันธ์ 2538)

นอกจากนี้ ยังมีการใช้ภาษาในข่าวเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ ด้วยการนำเครื่องหมายอัญประกาศและอัศเจรีย์มาใช้ในการเขียนข่าว เช่น

เครื่องหมายอัญประกาศ (" ") เพื่อต้องการเน้นคำหรือวลีที่ผู้เขียนต้องการเน้นให้ตื่นเต้น เช่น

ชีชะตา "อันตราย" วันนี้

จับ 'สีก' ได้

ถ้าเบียดเวลาสงฆ์

(หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, 3 มีนาคม 2538)

การใช้เครื่องหมายอัศเจรีย์ (!) เพื่อสร้างความเร้าอารมณ์ ความตื่นเต้น และดึงดูดใจจากผู้อ่าน เช่น

เตรียมหนีไปเมืองนอก

อันตรายดิน!

(หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, 25 กุมภาพันธ์ 2538)

นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐยังนิยมเขียนข่าวโดยใช้คำที่สั้นและเป็นคำที่เข้าใจกันดีอยู่แล้ว อาจเป็นเพราะความจำเป็นทางด้านเนื้อที่และผลทางความรู้สึกของผู้อ่าน เช่น

การใช้คำย่อ

ใช้ร่างกฎหมาย

มีผลทันที

27 มี.ค. สีก 'อันตราย'

(หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, 23 มีนาคม 2538)

การใช้สำนวน โวหาร การใช้ศัพท์แสดง ภาษาพูด เพื่อสร้างความตื่นเต้น เสียดสี เพื่อให้ผู้อ่านเห็นความไม่ดีไม่งามของคนและผู้เขียนพูดถึง เช่น

ถูกสมุนก่อจราจล

ยันตระซัด

ยอมมอบตัวสู้อคคี

(หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, 25 มีนาคม 2538)

จากการค้นคว้าข้อมูลพบว่า ในช่วงแรกที่เกิดเหตุการณ์การกล่าวหาพระยันตระนั้น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐไม่ได้การนำเสนอข่าวเลย จนกระทั่งมีการค้นพบหลักฐาน เอกสารต่างๆ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐจึงได้นำเสนอ สำหรับรูปแบบในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจะคล้ายกันกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ ที่กล่าวมาแล้ว คือ จะนำเสนอแบบลำดับความคืบหน้าของเหตุการณ์ บางครั้งมีการลำดับเหตุการณ์เป็นฉากๆ บ้าง มีการนำเสนอในบทรายงาน หรือ Scoope เพื่อแสดงความคิดเห็น ส่วนภาพจะไม่นำเสนอมากนัก ภาพที่นำเสนอส่วนใหญ่จะเป็นภาพบุคคลที่เป็นข่าว (ดูตัวอย่างภาคผนวก ง)

สำหรับวิธีการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ คุณสุจินต์ รุ่งเรืองกุล บรรณาธิการ กล่าวว่า

“ในการนำเสนอข่าวจะพิจารณาตามสำคัญของข่าวในแต่ละวัน ถ้าเรามาพิจารณาข่าวที่เกิดขึ้น จะเห็นได้ว่าการกระทำที่พยายามให้มองเป็นรูปการเมือง แต่ทางเราไม่ได้มองว่าเป็นเรื่องการเมือง เพราะไม่ได้เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองใด เพียงแต่ต้องการชูกระแสขึ้นมาว่าพระยันตระเป็นคนของภาคหนึ่ง ที่คนในภาคนั้นนับถือ คือ ต้องการให้มีการสร้างกระแส หรือเกิดกระแสขึ้น เพื่อเอากระแสนั้นบดบังเกี่ยวกับข่าว ทำให้มีความรู้สึกว่าการแก่งแย่งกัน กล่าวคือ พยายามทำให้คนไทยติดกัน ทั้งๆ ที่เป็นเรื่องของพระธรรมคารูปหนึ่งที่สร้างความเสื่อมเสียหรือว่าค้างพร้อยให้แก่พุทธศาสนา เพราะพระรูปนี้ถูกศิษย์ลูกหามากก็เลยกลายเป็นเรื่องใหญ่ไป ซึ่งปกติแล้วนับเป็นเรื่องธรรมดาเหมือนพระที่ทำผิดวินัย ส่วนการนำเสนอภาพจะเลือกภาพที่ดีที่สุดในวันนั้น จะมองภาพว่าภาพใดเป็นภาพที่ควรจะนำเสนอ หนังสือพิมพ์ไม่มีหน้าที่ไปตัดสินว่าใครถูกใครผิด การนำเสนอภาพนั้น เพื่อให้ประชาชนพิจารณาว่า สิ่งที่พระยันตระทำไปนั้นถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ และหนังสือพิมพ์จะไม่ชี้ว่า ส่วนการเลือกใช้คำ จะใช้คำธรรมดา และไม่ใช้คำที่แสดงอาการต่อเสียดการที่จะไปกระทบกระเทียบเปรียบเปรย ส่อเสียด เป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ”

นอกจากนี้ กุณฑจินต์ รุ่งเรืองกุล ยังได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการพาดหัวข่าวไว้อย่างน่าสนใจว่า “การทำข่าวจะไปวางแผนล่วงหน้าว่าอะไรต้องเกิดไม่ได้ เพราะเราไม่รู้ว่าข่าวจะเกิดขึ้นมาในลักษณะใด เราไม่สามารถไปบังคับข่าว ข่าวจะเป็นตัวนำ เราต้องตามประเด็นข่าวที่เกิดขึ้น เราก็จะพิจารณาจากจุดนี้ในการพาดหัวข่าว”

จากการสัมภาษณ์หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ พบว่ามีแนวคิดในการนำเสนอแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ อยู่มาก หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ มีวิธีการนำเสนอ ดังนี้

การพาดหัวข่าว ส่วนใหญ่การนำเสนอข่าวพระยันตระของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ จะใช้การพาดหัวข่าวรอง ซึ่งแสดงว่าหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ไม่ได้ให้ความสำคัญกับข่าวมากนัก เช่น

สมุน “ยันตระ” ชู

มหาเถรสมาคม

จับสึกมีปัญหาแน่

(หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, 9 มกราคม 2538)

แต่ในบางครั้ง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์เลือกใช้การพาดหัวข่าวในรูปแบบของกริยาวลี โดยใช้คำกริยาที่มีน้ำหนัก เน้นความสำคัญของเหตุการณ์ เพื่อจูงใจและให้ผู้อ่านรู้สึกข่าวเข้มข้น เช่น

มีมติให้ ‘ยันตระ’

พิจารณาตัว

(หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, 1 กุมภาพันธ์ 2538)

นอกจากนี้ ยังมีการใช้ภาษาในข่าวเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ ด้วยการนำเครื่องหมายอัญประกาศและอัฒจันทร์มาใช้ในการเขียนข่าว เช่น

เครื่องหมายอัญประกาศ (“ ”) เพื่อดึงการเน้นคำหรือวลีที่ผู้เขียนต้องการเน้น เช่น

สัมพันธันอีก 2 วัน

คดี “ยันตระ” จบแน่

(หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, 14 มกราคม 2538)

การใช้เครื่องหมายอัศเจรีย์ (!) เพื่อสร้างความเร้าอารมณ์ ความตื่นเต้น และดึงดูดใจจากผู้อ่าน เช่น

จาก ‘ยันตระ’ เล่นเกม
คนสองหน้า!

(หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, 13 มีนาคม 2538)

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ยังเขียนข่าวโดยใช้คำที่สั้นและเป็นคำที่เข้าใจกันดีอยู่แล้ว อาจเป็นเพราะความจำเป็นทางด้านเนื้อที่และผลทางความรู้สึกของผู้อ่าน เช่น

การใช้คำย่อ

“ปราโมทย์” ขอการันตี
หาก “ยันตระ” ไม่เจาะ
ขอลาออกจาก “รมช.”

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, 9 กุมภาพันธ์ 2538)

จากตัวอย่าง จะเห็นได้ว่า หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ มีการใช้ภาษาในการนำเสนอค่อนข้างตรงไปตรงมาโดยเลือกใช้คำหรือภาษาธรรมดาที่ไม่ก่อให้เกิดอคติหรือโหม่นนำใจมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางที่ทฤษฎีจิต รุ่งเรืองกุล ให้สัมภาษณ์ไว้ในตอนต้น

การศึกษาข้อมูลในการการนำเสนอข่าวพระยันตระของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ พบว่าหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับข่าวนี้นี้ เนื่องจากจำนวนครั้งในการนำเสนอที่น้อยมาก และบางครั้งการนำเสนอข่าวจะจัดวางข่าวไว้ด้านใน และมีรายละเอียดเนื้อหาไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ

อย่างไรก็ตามรูปแบบการนำเสนอข่าวของเดลินิวส์ก็ยังคงคล้ายกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ คือจะนำเสนอแบบลำดับความตึบหน้าของเหตุการณ์ บางครั้งมีการลำดับเหตุการณ์เป็นฉากๆ บ้าง มีการนำเสนอในบทรายงาน หรือ Scoope เพื่อแสดงความคิดเห็น ส่วนภาพจะไม่นำเสนอมากนัก ภาพที่นำเสนอส่วนใหญ่จะเป็นภาพบุคคลที่เป็นข่าว (ดูตัวอย่างภาคผนวก จ)

ภาพเสียง

เพราะฉะนั้นทุกอย่างก็สุดแล้วแต่
ท่านสัมพันธ์ จะมอบให้ฝ่ายสงฆ์
พิจารณาตามกฎหมายของฝ่ายสงฆ์ต่อไป
คือให้ ฝ่ายสงฆ์ ท่านพิจารณา...
สงฆ์ด้วยกันเอง

นักข่าว - ท่านเชื่อในหลักฐานทุกอย่าง
หรือไม่

ปราโมทย์ - ผมขอกราบเรียนว่า ความเชื่อมั่น
ในหลักฐานต่างๆ เป็นไปตามผล
การพิสูจน์หลักฐานของฝ่ายพิสูจน์
หลักฐาน กรมตำรวจถึง 5 ท่าน
ด้วยกัน ฉะนั้นหลักฐานทั้งหมด
เป็นหลักฐานที่มี ประจักษ์พยาน
อ้างอิง 100% เราต้องเคารพ
หลักฐาน พยาน สิ่งที่ปรากฏเป็น
ของจริงเหล่านี้

.....

.....

จากการศึกษาพบว่า วิธีการนำเสนอข่าวของช่อง 9 สอดคล้องกันกับแนวทางที่คุณวิโรจน์
ประกอบพิบูล ได้กล่าวไว้ เนื่องจากช่อง 9 เป็นองค์กรของรัฐ ดังนั้นจะพบว่าการนำเสนอข่าวของ
ช่อง 9 ส่วนใหญ่จำเป็นต้องมีแหล่งข่าวที่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่อง 9 จะเน้นการนำเสนอใน
ลักษณะอิงเหตุการณ์ตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น และอิงบุคคลสำคัญซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง
ในดำเนินงานครั้งนี้ เสียงในการนำเสนอส่วนใหญ่ได้มาจากเหตุการณ์จริง คือเสียงจากการ
สัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง สำหรับการสัมภาษณ์ในการนำเสนอข่าวนั้น จะใช้ภาษาที่ค่อนข้าง
เป็นทางการ ขึ้นอยู่กับจังหวะและลีลาเฉพาะตัวในการอ่านข่าวของผู้ประกาศข่าว

ส่วน คุณฉัตร เต็มวาริ ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าว โทรทัศน์ช่อง 7 อธิบายถึงหลักเกณฑ์ในการนำเสนอข่าวนี้ว่า

“จะพยายามทำให้เป็นข้อเท็จจริงมากที่สุด และพยายามออกข่าวให้เร็วที่สุด เพราะจะมีข่าวทุกช่วง เฉลี่ยแล้วห่างกันประมาณหนึ่งถึงสองชั่วโมง การนำเสนอเนื้อหาและภาพจะเน้นไปที่พระยันตระมาก เพราะคิดว่าพระยันตระคือจุดที่น่าสนใจ ในขณะที่อีกฝ่ายคือนางจันทิมาและเด็กหญิงกระต่าย ซึ่งเป็นเด็กจึงอาจไม่เหมาะสม การนำเสนอจึงให้น้ำหนักน้อยกว่า แต่ถ้าจำเป็นต้องนำเสนอเราก็พยายามไม่ให้เห็นหน้าเด็กชัดๆ เราจะใช้มุกกล้องหรือเทคนิคบังช่วย การเลือกภาพที่นำเสนอส่วนมากเป็นภาพเหตุการณ์ โดยจะพิจารณาแทบทั้งม้วน โดยเลือกเอาภาพที่ดีและสวยมานำเสนอ มีอย่างนี้ทุกวันเป็นเวลาหลายเดือน จะไม่เจาะจงลงไปว่าต้องเป็นภาพนั้นภาพนี้ เพราะข่าวนี้มีความน่าสนใจโดยตัวของมันเองอยู่แล้ว ไม่ว่าจะป็นกริยา หรือการกระทำต่างๆ ผลการสอบอธิกรณ์แต่ละวันไม่ใช่จะมีความคืบหน้า แต่จะออกมาเป็นช่วงๆ อย่างไรก็ตามจะมีมีอบคนไปทางนั้นบ้าง หรือมีเหตุการณ์ที่ปะทะกัน ข่าวจะเป็นตัวกำหนดที่จะให้น้ำเสนออยู่แล้ว เราก็จะตัดเอาไว้ในช่วงที่เป็นสีสันจากตรงนี้ส่วนหนึ่ง เราจะไม่สามารถบอกได้ว่าวันนี้เราจะนำเสนออะไร ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในวันนั้นว่าเราได้อะไรมาบ้าง บรรณาธิการข่าวจะไม่ค่อยเลือกภาพ แต่จะให้ความสำคัญควบคุมเรื่องเสียง ถ้าไม่ทันจริงๆ ก็ปล่อยภาพ แต่ไม่ปล่อยเสียง โดยเสียงจะมีเขียนไปในบทอยู่แล้ว บางครั้งมีเสียงหลุดออกไปบ้าง ถ้าภาพนั้นมันสวยและได้อารมณ์ของคนที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อต้องการให้เห็นว่ากลุ่มคนที่เคยชอบให้ความเคารพในตัวยันตระมาก่อน เริ่มมารุมค่า แต่เราจะไม่ปล่อยเสียงหรือคำที่รุนแรงออกไป เพราะเราไม่อยากจะเกิดการปะทะกัน เพราะช่วงนั้นสถานการณ์ค่อนข้างน่าเป็นห่วง อาจจะเป็นการสร้างกระแสหรือปลุกมีอบขึ้นมาอีก เรื่องความเชื่อในศาสนาบางครั้งใช้เหตุผลกันไม่ได้แล้ว แต่พวกเขาใช้อารมณ์กันเป็นส่วนใหญ่”

คุณมนัสวรรณ หลินพันธ์ ผู้สื่อข่าว อธิบายเพิ่มเติมว่า

“... นำเสียดายในวันที่ยันตระจะปลี้องจิวรเขาจะให้เราถ่าย แต่ก่อนหน้านั้นเขาให้เราสัมภาษณ์แต่เราก็ไม่ได้ออกอากาศให้ เพราะระยะหลังผู้ใหญ่คงคิดว่ามีกรนำเสนอข่าวพระยันตระค่อนข้างมาก ทั้งนี้มันขึ้นอยู่กับกรให้น้ำหนัก เพราะเราคิดว่าพระยันตระน่าสนใจ ไม่ว่าจะพูดหรือทำอะไรก็เป็นข่าวไปหมด...”

ตัวอย่างข่าว ช่อง 7 วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2538

ภาพ

ภาพผู้ประกาศชาย
นายพิษณุ นิลกลัด

ภาพวัดบวรนิเวศวิหาร
สมเด็จพระสังฆราช

พนม พงษ์ไพบูลย์
ให้สัมภาษณ์

ภาพทั่วไปในวัด

ภาพนายพนม ให้สัมภาษณ์

เสียง

มหาเถรสมาคมได้ประชุมพิจารณาเกี่ยวกับการ
ตรวจสายพันธุ์กรรมของพระยันตระ และได้มีมติให้
พระยันตระพิจารณาด้วยตนเอง

ความคืบหน้าเกี่ยวกับการตรวจเลือดพระ

ยันตระในวันนี้ คณะกรรมการมหาเถรสมาคม

ได้ประชุมกันที่ตำหนักเพชร ภายในวัดบวรนิเวศ

วิหารกว่า 2 ชั่วโมง โดยมีสมเด็จพระญาณสังวร

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ทรงนาย

เป็นประธาน โดยมีนายพนม พงษ์ไพบูลย์

อธิบดีกรมการศาสนา ในฐานะเลขานุการ

คณะกรรมการมหาเถรสมาคม ได้เปิดเผยว่า

มติที่ประชุมเกี่ยวกับพระยันตระ โดยเฉพาะเรื่อง

ผลการตรวจสอบหน่วยพันธุกรรม หรือ DNA

ขอให้เป็นเรื่องที่พระยันตระควรพิจารณาเอาเอง

ส่วนเรื่องนิกกรรมตามกฎหมายคณะสงฆ์นั้น

ก็ให้ดำเนินการต่อไป

นายพนม - เรื่องนี้ที่ประชุมเถรสมาคมได้

พิจารณาเรื่องด้วยความวิตกห่วงใย

เป็นอย่างยิ่ง และก็อยากจะเห็นว่า

เรื่องราวต่างๆ คลี่คลายไปด้วย

ความเรียบร้อย รวดเร็ว และด้วยดี

นะฮะ นี้ ก็ อบรมรยากาศของที่

ประชุม และที่ประชุมก็มีมติว่า

เรื่องของการตรวจพันธุกรรม

หรือดีเอ็นเอ เป็นเรื่องที่พระยันตระ

ควรพิจารณา

จากการศึกษาข้อมูลจากข่าวของโทรทัศน์ช่อง 7 พบว่าสอดคล้องกับแนวทางการนำเสนอที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยช่อง 7 จะรายงานข่าวในลักษณะรายงานความคืบหน้าของเหตุการณ์ตามข้อเท็จจริงตามประเด็นสำคัญที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ในช่วงแรกนำหน้าการนำเสนอข่าวเน้นไปที่พระยันตระมากดังที่ให้สัมภาษณ์ไว้ ส่วนการนำเสนอข่าวพระยันตระในช่วงหลังของช่อง 7 แม้จะอิงเหตุการณ์และอิงบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้อง แต่ก็ยังเน้นการนำเสนอภาพพระยันตระเช่นกัน บางครั้งช่อง 7 จะเน้นภาพที่สร้างอารมณ์ต่อผู้ชมเพื่อสะท้อนภาพบรรยากาศจากสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์นั้นๆ ให้ผู้ชมเห็นชัดเจนมากขึ้น เช่น ภาพการปะทะกันของผู้ชุมนุมที่สถานีตำรวจนครบาลสามเสน หรือภาพมือประชาชนที่ชูป้ายให้พระยันตระสึก เป็นต้น การใช้ภาษาในการนำเสนอข่าวจะใช้ภาษาก่อนข้างเป็นทางการขึ้นอยู่กับจังหวะและลีลาเฉพาะตัวของผู้ประกาศข่าว อย่างไรก็ตาม จากการศึกษา ยังพบว่าช่อง 7 ให้ความสำคัญกับข่าวพระยันตระมากเพราะมีการนำเสนอข่าวความคืบหน้าของเหตุการณ์พระยันตระอย่างต่อเนื่องแทบทุกวัน

สำหรับวิธีการนำเสนอข่าวพระยันตระของโทรทัศน์ช่อง 3 คุณสหภพ โสคติพิทย์ อธิบายไว้ อย่างชัดเจนว่า

“ ผู้ใหญ่มีนโยบายให้นำเสนอข่าวนี้เต็มที่เพราะเป็นข่าวที่มีคนให้ความสนใจมาก การนำเสนอจะสรุปประเด็นสำคัญในวันนั้น ในช่วงแรกที่ยังไม่มีพยานหลักฐานแน่ชัดการนำเสนอจะให้น้ำหนักทั้ง 2 ฝ่ายเท่าๆ กัน ต่อมาเมื่อมีการกล่าวหาและมีข้อมูลหลักฐานแน่ชัด น้ำหนักในการนำเสนอจะลงไปที่พระยันตระมาก ตอนนั้นเราแบ่งทีมงานออกเป็นหลายจุด พระยันตระอยู่ที่ไหนเราก็เฝ้าตลอด เพราะเรายังไม่รู้ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น ข่าวที่เขียนเสร็จแล้ว บรรณาธิการข่าวจะพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง โดยต้องไปดูภาพและเสียงก่อนเพื่อป้องกันความผิดพลาด แต่ความผิดพลาดของช่อง 3 ส่วนใหญ่มักเกิดจากพื้นที่มากกว่า เพราะในพื้นที่ตอนนั้นเป็นเรื่องของการชิงไหวชิงพริบ ถ้าไม่ได้ซักซ้อมหรือไม่แม่นยำจะทำให้พลาดได้ ดังนั้นนักข่าวต้องโทรศัพท์เข้ามาคุย มาปรึกษาและเขียนแนวทางขึ้นมาก่อน แล้วก็มาตรวจสอบอีกครั้ง นอกจากนี้ช่อง 3 ยังมีทีมที่ปรึกษา 3 ท่าน ซึ่งเคยเป็นผู้พิพากษาและอดีตรอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ หากบรรณาธิการข่าวยังไม่มั่นใจว่าข่าวไหนจะออกอากาศได้หรือไม่ ก็จะไปปรึกษาท่านอีกทีหนึ่ง เสียงที่ด้องอากาศในแต่ละครั้ง ถ้าไม่แน่ใจว่าจะพาดพิงถึงใคร ก็จะไปหาที่ปรึกษาซึ่งจะคอยตรวจสอบทั้งบทและเทปแล้วจึงผ่านมาที่บรรณาธิการข่าวอีกครั้งหนึ่ง เพื่อไม่ให้ข่าวที่ออกมากกระทบต่อคนส่วนมาก และไม่มีการพาดพิงถึงใคร และการนำเสนอภาพ การตัดภาพก็ต้องมีความระมัดระวังเช่นเดียวกัน จึงต้องมีการดูแลใกล้ชิด พยายามไม่ให้เกิดความผิดพลาดและต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมด้วย การทำข่าวพระยันตระ นักข่าว

เข้าไปหาแหล่งข่าวยากมากทำให้บางครั้งภาพออกมาไม่ดี บางครั้งถ้าเราไม่ได้ภาพมาแต่ได้เนื้อข่าวที่น่าสนใจก็จะใช้เพิ่มภาพที่เรายังไม่เคยออกอากาศมาก่อนก็จำเป็นต้องใช้เหมือนกัน ถ้าหาภาพที่สื่อกันไม่ได้เราก็ใช้กราฟฟิกช่วย ”

ตัวอย่างข่าว ช่อง 3 วันที่ 14 มีนาคม 2538

ภาพ

เสียง

ผู้ประกาศหญิง

เราไปดูกรณี พระยันตระกันนะคะ
พระยันตระได้ออกมาปฏิเสธ ว่าไม่รู้เรื่องที่
อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
หอบหลักฐานสลีป้อฉาว เพื่อให้มหาเถรสมาคม
เปิดประชุมวาระพิเศษ

ภาพพระยันตระ

วันนี้ซึ่งเป็นวันสอบอธิกรณ์พระยันตระวันที่ 8
ผู้สื่อข่าวรายงานจากวัดราชาธิวาสว่า ก่อนที่พระ
ยันตระจะเดินทางมาให้ปากคำยังวัด โสมนัสวิหาร
พระยันตระให้สัมภาษณ์กับผู้สื่อข่าวว่า หากวันนี้
คณะสงฆ์สอบปากคำตนเองเสร็จก็จะนำ
พระพลเทพ ที่เป็นพระที่ติดตามตนมาโดยตลอด
มาให้ปากคำเป็นรายต่อไป โดยพระยันตระยืนยัน
ว่าพระพลเทพ เป็นผู้อยู่ในเหตุการณ์บนเขาคิชฌกูฏ
ซึ่ง นางจันทิมา ระบุเป็นสถานที่ครั้งแรกที่มี
การเสพเมตุน นอกจากนี้พระยันตระยังปฏิเสธว่า
ยังไม่ทราบเรื่องของการที่มหาเถรสมาคมจะ
เปิดประชุมวาระพิเศษ ในวันที่ 16 มีนาคม
เพื่อพิจารณาเรื่องสลีป้อฉาว

พระยันตระเดินผ่านแถวผู้คน

ผู้คนมากมายกราบไหว้

.....
.....
.....

แนวทางที่ได้จากการสัมภาษณ์สอดคล้องกันกับข้อมูลที่ได้ศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเสนอข่าวของช่อง 3 เป็นไปในแนวทางเดียวกัน นโยบายของสถานีที่ให้นำเสนอข่าวนี้เพิ่มเติมที่จะเห็นได้ชัดเจนว่าช่อง 3 ให้ความสำคัญในการนำเสนอรายละเอียดของข่าวมากกว่าช่องอื่นๆ เวลาที่นำเสนอข่าวจะเป็นข่าวต้นหรือข่าวแรก และนำเสนอความถี่หน้าของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ช่อง 3 จะให้ความสำคัญกระวังในเรื่องของการกล่าวหาพาดพิงกันมาก ดังนั้นการนำเสนอจึงอิงบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องและหลักฐานเอกสารที่แต่ละฝ่ายนำมาแถลง โดยอิงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ภาษาที่ใช้ในการนำเสนอจะค่อนข้างเป็นทางการ ตรงไปตรงมาขึ้นอยู่กับน้ำเสียง จังหวะและลีลาในการอ่านข่าวของผู้ประกาศข่าว

คุณชิตพันธ์ วงษ์ไทย กล่าวถึงวิธีการนำเสนอข่าวพระยันตระของช่อง 5 ว่า

“ในการทำงานได้มีการจัดทีมงานเพื่อไปติดตามพระยันตระโดยตลอด รวมทั้งติดตามมหาเถรสมาคม เพราะมหาเถรสมาคมจะมีการประชุมกันทุกวันที่ 30 ของทุกเดือน เมื่อมีการประชุม เราก็จะส่งทีมงานไปติดตามความเคลื่อนไหว ไม่ว่าจะเป็นที่วัดบวรนิเวศ วัดราชาฯ โดยจะจัดทีมงานประจำไว้ 2-3 ทีม เวียนกันไป แล้วก็ส่งข่าวเข้ามายังสำนักงาน ว่ามีความเคลื่อนไหวอย่างไรบ้าง หรืออาจมีการจัดแถลงข่าวก็จะจัดทีมข่าวไป แล้วเอามาร้อยข่าวรวมกันว่าเหตุการณ์วันนี้เป็นอย่างไร แล้วจึงนำออกอากาศในกรณีที่มีข่าวด่วนเราก็จะออกชั่วโมงต่อชั่วโมง แต่จะไม่เขียนวิเคราะห์ข่าวเพิ่มเติมหรือมีข้อวิจารณ์เหมือนหนังสือพิมพ์ จะนำเสนอตามข้อเท็จจริงแบบวันต่อวันเพราะยังไม่มีข้อสรุป จะนำเสนอข่าวอย่างระมัดระวัง จะให้อยู่ที่กรมศาสนาและพระผู้พิจารณา จะไม่มีการดึงมหาเถรสมาคมมาเกี่ยวข้องจะมีบ้างตามความจำเป็น บางครั้งต้องเข้าใจว่าบางเรื่องไม่ใช่หน้าที่ของท่านเพราะพระทำผิดก็คือพระทั่วไปที่ทำผิด ผู้ที่มีหน้าที่วินิจฉัยหรือตัดสิน ก็คือเจ้าคณะอำเภอหรือเจ้าคณะจังหวัด แต่พระยันตระซึ่งเป็นพระธรรมดา เพียงแต่ท่านรูปงาม วาจาไพเราะ ทำให้กระแสข่าวเกิดขึ้น ทั้งนี้เพราะได้มีการพยายามสร้างกระแสข่าวว่าเป็นเรื่องของคนได้บ้าง การรักพวกพ้องบ้าง จึงถูกมองในเชิงไม่ดีนัก ดังนั้นทีมช่อง 5 จึงพยายามที่จะไม่นำเสนอข่าวในลักษณะที่เป็นการสร้างกระแสหรือจุดชนวน”

สำหรับแนวทางในการเลือกภาพและเสียงของช่อง 5 คุณชิตพันธ์ วงษ์ไทย อธิบายว่า

“โทรทัศน์มีข้อจำกัดของเวลา เมื่อเกิดเหตุการณ์ได้ขึ้นการเลือกภาพมีความสำคัญมาก เพราะตามหลักการแล้ว ภาพที่ออกอากาศต้องไม่เป็นการเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่ว่าจะ เป็นพระ

หรือฝ่ายตรงข้าม เช่น พระยันตระเดินมาแล้วมีคนเชียร์ไปรดดอกไม้หรือให้กำลังใจ เราจะไม่เผยแพร่ภาพพวกนั้นออกไปมาก อาจเป็นแค่ภาพพระยันตระเดินออกมามีชาวบ้านมาไหว้ แต่ต้องไม่ใช่ภาพที่ชูขึ้นมาว่าพระยันตระไม่ผิด ขณะเดียวกันฝ่ายตรงข้ามก็มีภาพในลักษณะของการประท้วงบ้าง แต่จะไม่ใช้ภาพเหตุการณ์ที่เกิดความขัดแย้งมากหรือภาพที่รุนแรงมาก เช่น ภาพการเผากระดาษหุ่นพระยันตระเพราะว่าจะก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อสถาบันต่างๆ ดังนั้นการเผยแพร่หรือนำเสนอภาพจะเป็นไปตามข้อเท็จจริง แต่ก็จะต้องตัดบางภาพที่ไม่สมควร หรือเห็นว่าไม่เหมาะสมออก บางครั้งบรรณาธิการข่าวหรือหัวหน้าฝ่ายข่าวต้องลงมาดูภาพเอง เลือกภาพเองว่าภาพอย่างไรควรนำเสนอและภาพอย่างไรควรตัดออก หรือเสียงที่แสดงถ้อยคำที่รุนแรงก็จะตัดออก บางทีมีการโต้เถียงกันเหมือนประชาชน บางครั้งลูกศิษย์ก็จุกกระแสดขึ้นมาให้มีการใช้คำพูดที่รุนแรงไม่เหมาะสมก็จะตัดออก ในการนำเสนอก็จะใช้การอ่านแทนว่ามีการโต้เถียงกันระหว่างพระกับประชาชนแต่จะไม่ปล่อยเสียง แพร่ภาพเหมือนหนังสือพิมพ์ที่เขียนเป็นบทพูด”

ตัวอย่าง ข่าวช่อง 5 วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2538

ภาพ เสียง

ผู้ประกาศข่าวหญิง

วลัยลักษณ์ ดำรงค์มงคลกุล

กลับมาชมข่าวกันต่อนะคะ

ลูกศิษย์ของพระยันตระก็ได้แถลงการณ์ตอบโต้ คำกล่าวของ นายแพทย์ประดิษฐ์ เจริญไทยทวี ที่ได้กล่าวถึงเงื่อนไขเจ็ดข้อ ที่พระยันตระจะยอมเจาะเลือด

นายสุกิจ รัตนกาญจน์

ให้สัมภาษณ์โทรทัศน์หน้าศาลอาญา

ที่ศาลอาญา นายสุกิจ รัตนกาญจน์

รองประธานคณะกรรมการเฉพาะกิจในกรณีพระยันตระ ให้สัมภาษณ์ถึงกรณีที่ นายแพทย์ ประดิษฐ์ เจริญไทยทวี คณบดี คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล พบกับพระยันตระเพื่อให้มีการตรวจเลือด ตามมติของมหาเถรสมาคมว่า เป็นการพูดคุยปรึกษาหารือกันธรรมดา ซึ่งนายแพทย์ ประดิษฐ์ ได้แจ้งขั้นตอนวิธีการตรวจดีเอ็นเอ ให้ทราบ ตนจึงได้ออกมาขึ้นชั้นอีกครั้งว่า ข้อเสนอทั้ง 7 ข้อ ไม่ใช่การตั้งเงื่อนไข

ภาพ

เสียง

และไม่ใช่อื่นของพระยันตระ

และคณะกรรมการ รวมทั้งคณะศิษย์ด้วย

สุกิจ ก็ขอสรุป ณ ที่นี้เลยว่า ทั้ง 7 ข้อนั้น
ไม่ใช่ข้อสรุปของทั้งพระอาจารย์
ยันตระ และของคณะกรรมการหรือ
คณะศิษย์นะครับ เราเข้าใจถึงความ
ตั้งใจดี ของนายแพทย์ประดิษฐ์
ที่ต้องการให้เรื่องนี้จบโดยเร็ว แล้วยัง
ให้มีการตรวจพิสูจน์เลือด อันนี้เรา
เข้าใจ

ผู้ประกาศหญิง

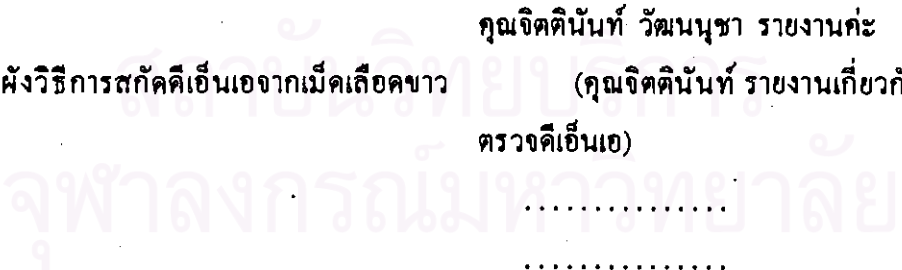
อธิกรณ์ของพระยันตระ อมโรนั้น

ก็ดูเหมือนว่ายังไม่สามารถหาข้อยุติได้ ทรายเท่าที่
เข้าตัวยังไม่ยอมเจาะเลือดเพื่อพิสูจน์ความเป็นหน่วย
พันธุกรรมหรือดีเอ็นเอ ในขณะที่เดียวกัน ก็มีการ
พูดกันอย่างกว้างขวางถึงวิธีการตรวจพิสูจน์ความ
เป็น พ่อ แม่ ลูก แบบดีเอ็นเอ ฟิงเกอร์พริ้นท์
นะคะว่า เป็นการพิสูจน์ทางพันธุกรรมอย่างมี
ประสิทธิผลมากที่สุด รายละเอียด

คุณจิตตินันท์ วัฒนนุชา รายงานค่ะ

ภาพผังวิธีการสกัดดีเอ็นเอจากเม็ดเลือดขาว

(คุณจิตตินันท์ รายงานเกี่ยวกับขั้นตอนการ
ตรวจดีเอ็นเอ)

จากการศึกษาการนำเสนอข่าวของช่อง 5 พบว่า จะนำเสนอข่าวพระยันตระภายใต้
กรอบนโยบายขององค์กรอย่างเคร่งครัด การนำเสนอข่าวจะเสนอความสืบหน้าของเหตุการณ์ที่เกิด
ขึ้นอย่างตรงไปตรงมา โดยอิงบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้อง ไม่มีการวิเคราะห์และวิจารณ์เหตุการณ์ และ
ในการนำเสนอภาพจะไม่แพร่ภาพที่ก่อให้เกิดอารมณ์หรือก่อให้เกิดความขัดแย้ง ภาษาที่ใช้ในการ

นำเสนอจะตรงไปตรงมา ขึ้นอยู่กับน้ำเสียง จังหวะและลีลาในการอ่านข่าวของผู้ประกาศข่าวแต่ละคน อย่างไรก็ตามก็เนื่องจากข่าวนี้นี้ผู้คนให้ความสนใจมาก ดังนั้นเวลาที่นำเสนอข่าวพระยันตระส่วนใหญ่มักจะเป็นข่าวแรกๆหรือข่าวต้น เมื่อเกิดเหตุการณ์สำคัญๆ ช่อง 5 จะให้ความสำคัญกับข่าว โดยทำเป็น Scoope ข่าว ความยาวประมาณ 3-5 นาที

คุณอนันตกร เกษรสวย ผู้สื่อข่าว โทรทัศน์ช่อง 11 อธิบายถึงแนวทางการนำเสนอข่าว ว่า

“ ช่อง 11 จะไม่นำเสนออะไรที่เป็นความคิดที่ก่อให้เกิดความแตกแยก เช่น จับคนที่มีความคิดเห็นตรงข้ามกันมาชนกันเพราะผู้ใหญ่มักจะไม่ค่อยชอบข่าวแบบนี้ แต่บางครั้งเราก็มองว่าข่าวก็คือข่าว เพราะเราไม่ได้แสดงความคิดเห็นในข่าว จะให้ทุกฝ่ายมีโอกาสพูด เราสัมภาษณ์พระยันตระเราก็ให้โอกาสพระยันตระมีโอกาสพูดเต็มที่ หรือแม้ฝ่ายที่มีความเห็นในทำนองตรงข้าม เช่น พระพยอมหรือใครก็ตาม เราก็ให้โอกาสเต็มที่ ฉะนั้นการนำเสนอจึงเน้นข้อเท็จจริงที่เป็นข่าว น้ำหนักในการนำเสนอข่าวจะค่อนข้างราบเรียบ ไม่หวือหวา จะไม่นำเสนอในลักษณะที่คัดค้านลงไปเลยว่าพระยันตระผิดแล้วหรือตกเป็นจำเลยของสังคมแล้ว เพราะลักษณะการนำเสนอข่าวของโทรทัศน์จะทำได้ไม่เต็มที่ จึงพยายามนำเสนอตามข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเดียว คุณดูจะมีความคิดเห็นอย่างไร ผลจะออกมาเป็นอย่างไร ประชาชนคุณจะเป็นผู้ตัดสินเอาเอง ...”

“... ส่วนการนำเสนอภาพจะเลือกใช้ภาพที่เด่น ส่วนใหญ่จะใช้ภาพที่ up date หรือไม่ก็เป็นภาพการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือเป็นภาพสดจากเหตุการณ์ กรณีที่มีการ link line ภาพกันระหว่างพระยันตระกับฝ่ายตรงข้าม เราจะนำเสนอออกมาให้เห็นเลย โดยเราจะปล่อยเสียงตามความเหมาะสมให้เป็นภาพเหตุการณ์ ระยะเวลาในการนำเสนอข่าว โดยทั่วไปไม่เกิน 2 นาที ยกเว้นเป็น Scoope พิเศษ ซึ่งในกรณีพระยันตระนี้นำเสนอเป็น Scoope ข่าวไปหลายครั้ง ประมาณ 3-4 ครั้ง ตั้งแต่เริ่มเกิดเหตุการณ์ ช่วงการดำเนินเหตุการณ์ที่มีการฟ้องร้อง จนกระทั่งล่าสุดที่พระยันตระบุกมาถึงช่อง 11 เพื่อให้สัมภาษณ์ จะใช้เวลายาวมาก และล่าสุดที่พระยันตระหายตัวไป ก็จะมี Scoope ปิดท้าย”

ตัวอย่าง ข่าวช่อง 11 วันที่ 28 มีนาคม 2538

ภาพ

ผู้ประกาศชาย

ภายในวัดราชาธิวาส

ภาพภิกษุได้หวั่น

พระยันตระ

ยันตระอ่านแถลงการณ์

พระยันตระอ่านแถลงการณ์

เสียง

หลังจากที่พระยันตระ อมโร ได้ทราบมติของมหาเถรสมาคมให้สึกภายใน 3 วัน อย่างเป็นทางการแล้ว ซึ่งพระยันตระ อมโร ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ยินดีปฏิบัติตามมติดังกล่าว

พระยันตระ อมโร กล่าวที่วัดราชาธิวาส ภายหลังจากสนทนารธรรมกับพระภิกษุและภิกษุณีจำนวน 40 รูปที่เดินทางมาจากประเทศไต้หวัน เพื่อปฏิบัติธรรมในไทย โดยพระยันตระ อมโร ได้ออกแถลงการณ์ว่า ยินดีที่จะปฏิบัติตามมติของมหาเถรสมาคม รวมทั้งได้กล่าวว่า ไม่ได้รับความเป็นธรรมเพราะไม่มีโอกาสได้ชี้แจงความเป็นจริง เมื่อมีหลักฐานก็นำมาแสดงต่อผู้สอบอธิกรณ์ชั้นต้น ก็ถูกกล่าวหาว่า เป็นการสร้างหลักฐานเท็จ และได้ตั้งข้อสังเกตว่า เมื่อวานนี้ที่ประชุมมหาเถรสมาคม ได้มีหนังสือชี้แจงของผู้สอบ

อธิกรณ์ชั้นต้นส่งให้ที่ประชุม 2 ฉบับแต่ข้อความไม่ตรงกันชุดหนึ่งระบุว่าคดีมีมูล อีกชุดหนึ่งระบุว่าคดีไม่มีมูล ซึ่งพระยันตระ อมโร ได้แสดงความข้องใจว่า อาจเป็นเอกสารปลอม พร้อมกันนั้นก็ได้อ่านคำพิพากษาฎีกาที่ 111/2538 ที่ศาลฎีกาได้พิพากษาว่า การกระทำการก้าวก่ายสถาบันสงฆ์

ยันตระ ... ได้แถลงข้อเท็จจริงต่อคณะผู้พิจารณา เดียวนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐพยายามที่จะไม่ดำเนินการสืบสวนในทางคณะสงฆ์ตามพระธรรมวินัย แต่พยายามยุติเรื่องให้เร็วที่สุด โดยทำนอกระบบ ...

จากการศึกษาการนำเสนอข่าวพระยันตระของช่อง 11 พบว่า สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จาก สัมภาษณ์ โดย ช่อง 11 จะนำเสนอข่าวตามข้อเท็จจริงตรงไปตรงมาและตรงประเด็นเช่นเดียวกับ ช่องอื่นๆ จะลำดับความคืบหน้าของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันนั้น มีการอิงเหตุการณ์และบุคคลที่เกี่ยวข้อง จะไม่เจาะลึกรายละเอียดของเหตุการณ์เท่ากับช่องอื่นๆ ตามนโยบายในการนำเสนอข่าวพระยันตระของช่อง 11 แต่บางครั้งหากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้นมีผู้คนที่ให้ความสนใจมากจะนำเสนอในลักษณะของ Scoop ข่าวซึ่งสามารถนำรายละเอียดได้มากขึ้น ภาษาที่ใช้ในการนำเสนอจะเป็นทางการขึ้นอยู่กับจังหวะและลีลาของผู้ประกาศข่าว ไม่มีการวิเคราะห์หรือใส่ความคิดเห็นลงไปในเรื่องข่าว

ดังนั้น จากการวิเคราะห์กระบวนการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนกรณีพระยันตระ พบว่า

1. จากการสัมภาษณ์แนวคิดเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวกรณีพระยันตระของสื่อมวลชนพบว่า นอกจากสื่อมวลชนส่วนใหญ่นอกจากจะพิจารณาข่าวโดยตระหนักถึงนโยบายขององค์กรและผู้บริหารงานข่าวแล้ว ยังตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบในการแสวงหาข้อมูลข้อเท็จจริงเพื่อนำเสนอให้ประชาชนทราบในฐานะที่เป็นสื่อมวลชนด้วย โดยเห็นว่าข่าวนี้นี้มีความสำคัญเพราะคุณค่าข่าวสูง เนื่องจากพระยันตระเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง เป็นที่เคารพของประชาชนคนไทยจำนวนมาก จึงเป็นเป็นเรื่องที่มีคนให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก และมีผลกระทบต่อความรู้สึกของคนในสังคมกระทบต่อวงการศาสนา อีกทั้งยังเป็นเรื่องที่มีเงื่อนงำและล่อแหลมในการนำเสนอข่าวอีกด้วย

2. สื่อมวลชนมีแนวคิดในการคัดเลือกประเด็นข่าวที่คล้ายคลึงและแตกต่างกันตามลักษณะแนวนโยบายขององค์กร สภาพแวดล้อม รวมถึงสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะขึ้นอยู่กับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเวลานั้น และเหตุการณ์นั้นต้องเป็นเหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจของคนส่วนใหญ่ ซึ่งสื่อมวลชนจะนำความคืบหน้าตามข้อมูลข้อเท็จจริงหรือหลักฐานที่เกิดขึ้นในเวลานั้น มาเป็นประเด็นหลักในการนำเสนอข่าว และนำบรรยากาศของเหตุการณ์หรือประเด็นเล็กๆ มานำเสนอเป็นสีสันของข่าวอีกทีหนึ่ง เพื่อสร้างความน่าสนใจ

3. วิธีการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์จะมีการใช้คำหรือข้อความ เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านอยู่มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความต้องการที่จะสะท้อนบรรยากาศ และเน้นน้ำหนัก สีสันให้เด่นชัด ด้วยคำเหล่านี้มักเป็นคำที่แสดงกิริยา หรือพฤติกรรม บางครั้งหนังสือพิมพ์อาจใช้คำที่มีอคติ

เพื่อสร้างการโน้มน้าวใจ และให้ผู้อ่านมีอารมณ์ร่วมอย่างที่คุณเขียนต้องการด้วย โดยทั่วไป การเลือกใช้ถ้อยคำจะต่างกันตามแนวนโยบายของหนังสือพิมพ์และความถนัดของผู้เขียน

หนังสือพิมพ์มติชน ไทยรัฐ เดลินิวส์ และแนวหน้า จะใช้ภาษาในการนำเสนอไม่เร้าอารมณ์ หรือโน้มน้าวใจ และรุนแรงเหมือนกับหนังสือพิมพ์ข่าวสด ภาษาที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นคำที่นิยมใช้กันทั่วไปในภาษาพูดในชีวิตประจำวัน อาจใช้ภาษาที่ก่อให้เกิดอารมณ์และสีสันบ้าง เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ

รูปแบบในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะนำเสนอข่าวในลักษณะของการลำดับเหตุการณ์เป็นฉากๆ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถมองภาพตามเหตุการณ์อย่างที่คุณเขียนต้องการได้ นอกจากนี้บางครั้ง หนังสือพิมพ์ยังนำเสนอโดยการใช้อีกสารหลักฐาน เช่น รูปภาพ สดุดีบัตร สลิปบัตรเครดิต กราฟพิคแผนผัง มายืนยันข้อเท็จจริงในการนำเสนอและสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้อ่าน ทำให้การนำเสนอข่าวน่าสนใจมากขึ้น อีกด้วย

นอกจากการนำเสนอเป็นข่าวแล้ว หนังสือพิมพ์ยังนำเสนอในลักษณะของบทบรรณาธิการและบทความด้วย บางครั้งผู้เขียนไม่ได้บอกข้อเท็จจริงที่แสวงหามาได้เหมือนข่าว แต่ผู้เขียนจะนำข้อเท็จจริงมาชักจูงผู้อ่านให้คล้อยตามความคิดของผู้เขียน หรือแสดงความคิดเห็นของผู้เขียน ดังนั้นบทบรรณาธิการและบทความของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจึงแตกต่างกันตามลักษณะหรือความถนัดของผู้เขียน

การนำเสนอข่าวทางโทรทัศน์จะขึ้นอยู่กับนโยบายขององค์กรและผู้บริหารงานข่าวสามารถนำเสนอข่าวได้รวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ได้มากกว่าหนังสือพิมพ์ ของพระยัณตระ โดยเน้นเหตุการณ์และบุคคลเป็นหลัก อย่างไรก็ตามโทรทัศน์มีข้อจำกัดในเรื่องของช่วงเวลาในการนำเสนอข่าว ทำให้โทรทัศน์ไม่สามารถเสนอข่าวได้ละเอียดและสมบูรณ์เท่ากับหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์จะใช้เทคนิคการตัดต่อภาพเพื่อลำดับเหตุการณ์สำคัญ

ภาษาที่ใช้การนำเสนอข่าวพระยัณตระของโทรทัศน์ จะเป็นทางการ และตรงไปตรงมา ไม่มีการวิเคราะห์วิจารณ์หรือใส่ความคิดเห็นลงไปในช่วง ไม่เน้นการสร้างอารมณ์เหมือนกับหนังสือพิมพ์ นอกจากนี้จึงหวัะและลีลาการใช้ภาษาขึ้นอยู่กับผู้ประกาศข่าวด้วย